

Projekt

z dnia 16 września 2024 r.

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR
RADY POWIATU JAWORSKIEGO

z dnia 13 września 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Raportu z wykonania „ Programu Ochrony Środowiska Powiatu
Jaworskiego na lata 2018- 2021 z perspektywą do 2025 r.” za okres: 01.01.2018 r.- 31.12.2020 r.
oraz 01.01.2021 r.- 31. 12.2023 r.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 107) i art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Raport z wykonania „ Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018- 2021 z perspektywą do 2025 r.” za okres: 01.01.2018 r.- 31.12.2020 r. oraz 01.01.2021 r.- 31. 12.2023 r. stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Jaworskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Jaworskiego

Mariusz Barański

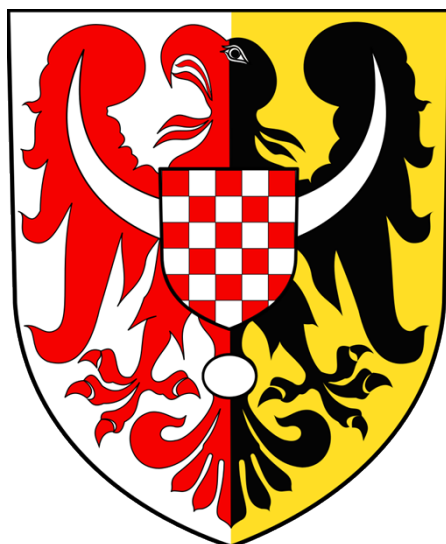
Załącznik do uchwały Nr

Rady Powiatu Jaworskiego

z dnia 13 września 2024 r.

STAROSTWO POWIATOWE

ul. Wrocławska 26; 59-400 Jawor

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.”

za okres:

01.01.2018 r. - 31.12.2020 r.

oraz

01.01.2021 r. - 31.12.2023 r.

Trójca 2024

ZLECENIODAWCA:

POWIAT JAWORSKI - STAROSTWO POWIATOWE W JAWORZE
ul. Wrocławska 26, 59-400 Jawor
tel. 76 72 90 100, fax 76 72 90 160
email: powiat-jawor@powiat-jawor.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM Sebastian Kulikowski
Trójca 158D, 59-900 Zgorzelec
tel. 0691 015 026, fax. 75 613 81 34
e-mail: ekoteam.kulikowski@gmail.com,
www.ekoteam.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Sebastian Kulikowski, Elżbieta Okołatowicz

Spis treści

1. WSTĘP	5
1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU JAWORSKIEGO.....	6
2. OBSZARY INTERWENCJI , CEL I KIERUNKI INTERWENCJI OKREŚLONE DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU JAWORSKIEGO NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ DO 2025 R.”	7
3. STOPIEŃ REALIZACJI DZIAŁAŃ W LATACH 2018 -2020.....	10
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	10
3.2. Zagrożenia hałasem.....	18
3.3. Pola elektromagnetyczne.....	25
3.4. Gospodarowanie wodami.....	26
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa	32
3.6. Zasoby geologiczne.....	36
3.7. Gleby	37
3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	39
3.9. Zasoby przyrodnicze	42
3.10. Zagrożenia poważnymi awariami	44
4. STOPIEŃ REALIZACJI DZIAŁAŃ W LATACH 2021-2023	48
4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	48
4.2. Zagrożenia hałasem.....	55
4.3. Pola elektromagnetyczne.....	62
4.4. Gospodarowanie wodami.....	64
4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	70
4.6. Zasoby geologiczne.....	74
4.7. Gleby	75
4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	77
4.9. Zasoby przyrodnicze	80
4.10. Zagrożenia poważnymi awariami	83
5. ANALIZA WSKAŹNIKOWA ZA LATA 2018-2023	85
6. PODSUMOWANIE	92

Spis tabel

Tabela 1 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020.....	10
Tabela 2 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania hałasu na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020	19
Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020.....	25

Tabela 4 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020	27
Tabela 5 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020.....	33
Tabela 6 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020.....	36
Tabela 7 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020.....	38
Tabela 8 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020.....	40
Tabela 9 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020.....	42
Tabela 10 Stan realizacji zadań w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020.....	44
Tabela 11 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023.....	48
Tabela 12 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania hałasu na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023	56
Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023.....	62
Tabela 14 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023	64
Tabela 15 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023.....	70
Tabela 16 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023.....	74
Tabela 17 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023.....	75
Tabela 18 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023.....	77
Tabela 19 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023.....	80
Tabela 20 Stan realizacji zadań w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023.....	83
Tabela 21 Wskaźniki monitoringu wyznaczonych celów POŚ.....	85

Spis rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu jaworskiego w województwie dolnośląskim	6
---	---

1. Wstęp

Podstawą prawną opracowania pn. „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r. za okres: 01.01.2018 r. - 31.12.2020 r. oraz 01.01.2021 r. - 31.12.2023 r.” jest art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2023 poz. 54 z późn. zm.). Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisów art. 17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2023 r., poz.54 z późn. zm.), Starosta Jaworski zlecił opracowanie „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.”, który został przyjęty Uchwałą nr IV/27/18 Rady Powiatu Jaworskiego z dnia 27.12.2018 r. Zgodnie z wymogiem ustawowym z wykonania programów organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie powiatu, a po przedstawieniu raportów radzie powiatu, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy powiatu do organu wykonawczego województwa.

Niniejszy dokument stanowiący raport z wykonania w latach 2018-2020 oraz 2021-2023 „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” zawiera: analizę realizacji przedsięwzięć planowanych do realizacji, ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych, ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem, analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Przy opracowaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje dotyczące stanu środowiska na terenie powiatu jaworskiego uzyskane z następujących instytucji:

- Starostwa Powiatowego w Jaworze,
- Gmin powiatu jaworskiego oraz ich jednostki organizacyjne,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział we Wrocławiu
- Nadleśnictwa Jawor, Legnica, Złotoryja, Wałbrzych,
- Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych),
- Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we Wrocławiu,
- Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Strzelinie,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
- Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o. o. , Oddział Gazowniczy we Wrocławiu,
- TAURON Dystrybucja S.A,
- ARiMR Oddział Wrocław,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
- Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu,
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy,
- Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

1. Charakterystyka powiatu jaworskiego

Powiat jaworski zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, na Równinie Jaworskiej stanowiącej integralną część Niziny Śląsko-Łużyckiej. Jego południowa część sięga Pogórza Kaczawskiego i Przedgórze Sudeckiego.

Pod względem geograficznym obszar powiatu leży na styku dwóch podprovincji: Niziny Śląsko-Łużyckiej i Sudetów. Teren powiatu jest zróżnicowany krajobrazowo. W części południowej dominuje teren górzysty, natomiast część środkową i północną stanowią tereny nizinne charakteryzujące się dobrymi warunkami do rozwoju rolnictwa.

Obszar powiatu ma charakter rolniczo – przemysłowy i obejmuje swym zasięgiem miasto Jawor, miasto i gminę Bolków oraz gminy wiejskie: Męcinka, Mściwojów, Paszowice i Wądroże Wielkie. Powiaty sąsiadujące to: legnicki, złotoryjski, średzki, wałbrzyski, kamiennogórski i jeleniogórski, świdnicki. Powierzchnia powiatu jaworskiego wynosi 581 km². Liczba ludności zamieszkującej powiat jaworski uległa zmniejszeniu od 2018 roku (51,18 tys. mieszkańców) o 7,76% tj. o 3,97 tys. i wynosiła zgodnie ze stanem na koniec 2023 roku 47,21 tys. mieszkańców.

W gminach powiatu: Jawor i Bolków zamieszkiwało łącznie 30,09 tys. mieszkańców, co stanowiło 63,74 % mieszkańców całego powiatu. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 81,2 osób.

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu jaworskiego w województwie dolnośląskim
źródło: http://edzienniki.duw.pl/duw/WDU_D/2010/47/693/Zalacznik1.jpg

2. Obszary interwencji , cel i kierunki interwencji określone dla „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.”

Przeprowadzona analiza stanu istniejącego powiatu jaworskiego w zakresie ochrony środowiska oraz ogólnokrajowe, wojewódzkie i lokalne strategie i programy sektorowe, w tym programy ochrony środowiska i plany gospodarki odpadami, pozwoliły na określenie problemów i zagrożeń w analizie SWOT oraz wyznaczenie celów długoterminowych i krótkoterminowych niezbędnych dla ochrony poszczególnych komponentów środowiska obszaru powiatu. Cele te mają służyć planowemu prowadzeniu działań w zakresie ochrony środowiska na rozpatrywanym terenie w kolejnych latach i są to:

Obszar interwencji OKP: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚĆ POWIETRZA

Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego (spełnienie norm jakości powietrza)

Kierunek interwencji:

OKP.1.

Efektywność energetyczna i ograniczenie emisji ze źródeł komunalnych i przemysłowych

OKP.2.

Poprawa warunków ruchu drogowego na terenie powiatu

Obszar interwencji ZH: ZAGROŻENIA HAŁASEM

Cel: Ochrona środowiska i ludzi przed hałasem

Kierunek interwencji:

ZH.1.

Ograniczenie występowania przekroczeń normatywnych hałasu komunikacyjnego

ZH.2.

Ograniczenie uciążliwości hałasu przemysłowego

Obszar interwencji PEM: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Cel: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Kierunek interwencji:

PEM.1.

Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego

Obszar interwencji GW: GOSPODAROWANIE WODAMI

Cel: Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi

Kierunek interwencji:

GW.1.

Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

GW.2.

Gospodarowanie wodami dla ochrony przed zjawiskami dotyczącymi m. in. zmian klimatu: powodzią, suszą i deficytem wody

Obszar interwencji GWŚ: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Cel: Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki

Kierunek interwencji:

GWS.1.

Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków i dostawy wody, optymalizacja zużycia wody

Obszar interwencji ZG: ZASOBY GEOLOGICZNE

Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi i zmniejszenie wpływu na środowisko w związku z wydobyciem kopalin

Kierunek interwencji:

ZG.1.

Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż w zakresie ich wydobycia i wykorzystania

ZG.2.

Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

Obszar interwencji G: GLEBY

Cel: Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Kierunek interwencji:

G.1.

Ochrona gleb użytkowanych rolniczo i ograniczenie procesu degradacji gleb

G.2.

Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

G.3.

Ochrona przed osuwiskami

Obszar interwencji GO: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z nimi

Kierunek interwencji:

GO.1.

Rozwój systemów gospodarowania odpadami

GO.2.

Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych

Obszar interwencji ZP: ZASOBY PRZYRODNICZE

Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych

Kierunek interwencji:

ZP.1.

Utrzymanie, rozwój i ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej

ZP.2.

Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Obszar interwencji ZPA: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków

Kierunek interwencji:

ZPA.1.

Minimalizacja ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i w wyniku transportu

ZPA.2.

Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków dla ludzi i środowiska wystąpienia poważnych awarii w wyniku transportu

3. Stopień realizacji działań w latach 2018 -2020

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 6 zadań własnych oraz 15 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 1 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego (spełnienie norm jakości powietrza)	
Kierunek interwencji:	
OKP.1. Efektywność energetyczna i ograniczenie emisji ze źródeł komunalnych i przemysłowych	
OKP.2. Poprawa warunków ruchu drogowego na terenie powiatu	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
OKP.1-1. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w powiecie jaworskim - termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej powiatu jaworskiego	Zadanie zaplanowane w budżecie Powiatu Jaworskiego do realizacji w 2018 roku przesunięto do realizacji w latach kolejnych. Zadanie nie było realizowane również w 2019 i 2020 roku.
OKP.1-2. Wdrożenie infrastruktury energetycznej w oparciu o odnawialne źródła energii w budynkach DPS na terenie powiatu jaworskiego	Zadanie nie było realizowane w niniejszym okresie sprawozdawczym. Powiat Jaworski realizował inne zadania o podobnym charakterze. W okresie sprawozdawczym zrealizowane zadanie pn. „Remont instalacji elektrycznej w budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Jaworze – 2018 r. etap I, 2019 r.- etap III”. W 2019 r. wyremontowano instalację elektryczną w I LO w Jaworze wydatkując na ten cel 251 808, 20 zł. Natomiast w 2020 roku przeprowadzono modernizację instalacji elektrycznej w I LO w Jaworze dostosowując ją do zaleceń Dolnośląskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu . Łączna kwota zadania wyniosła 489 572,70 zł. W tym samym roku wymieniono również instalację elektryczną w budynku DPS w ramach ogólnego remontu.
OKP.1-3. Monitoring inwestycji budowlanych pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu	Zadanie nie było realizowane w niniejszym okresie sprawozdawczym.

<p>OKP.1-4.</p> <p>Roczne raporty o nowych i zmienianych decyzjach i zgłoszeniach dla instalacji na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, decyzjach zobowiązujących do pomiarów emisji</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.</p>
<p>OKP.1-5.</p> <p>Akcje edukacyjne w jednostkach powiatowych podnoszące świadomość społeczną w zakresie efektywności energetycznej oraz potrzebę ochrony klimatu i powietrza</p>	<p>Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony jakości powietrza oraz gospodarki niskoemisyjnej na terenie powiatu jaworskiego realizowana jest m.in. przez placówki oświatowe w ramach realizowanego programu.</p> <p>Ponadto działania edukacyjne w tym zakresie prowadzone były w punktach konsultacyjnych utworzonych na obszarze gmin w ramach programu „Czyste Powietrze”.</p>
<p>OKP.2-1.</p> <p>Przebudowa dróg powiatowych i wojewódzkiej oraz budowa ścieżek rowerowych – ujęto w Obszarze interwencji: ZH: ZAGROŻENIA HAŁASEM</p>	<p>uwzględniono w obszarze interwencji ZH zagrożenia hałasem.</p>
<p>Zadania monitorowane</p>	<p>Podjęte działania w latach 2018-2020</p>
<p>OKP.1-6.</p> <p>Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej miasta i gminy Bolków , w tym m.in.:</p> <p>A.</p> <p>Termomodernizacja budynków na terenie gminy Bolków</p> <p>B.</p> <p>Wymiana źródeł ciepła na nowe, bardziej ekologiczne w budynkach na terenie gminy Bolków</p> <p>C.</p> <p>Montaż OZE dla budynków na terenie gminy Bolków</p> <p>D.</p> <p>Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie oraz modernizacja instalacji i urządzeń na efektywne energetycznie w budynkach na terenie gminy Bolków</p>	<p>Gmina Bolków w 2019 r. przystąpiła do realizacji projektu pn.: "Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii" w ramach: Osi Priorytetowej nr 3 – Gospodarka niskoemisyjna, Działania 3.3. – Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i w sektorze mieszkaniowym Poddziałanie 3.3.1 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i w sektorze mieszkaniowym – Nabór na OSI nr projektu RPDS.03.03.01-02-0017/19 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020.</p> <p>Projekt był realizowany w partnerstwie z Gminą Paszowice, Gminą Mściwojów, Gminą Wądroże Wielkie i Gminą Krotoszyce. Umowa o dofinansowanie projektu podpisana została z Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą w dniu 02.04.2020 r. Całkowita wartość Projektu wynosi 6 839 940,70 zł, całkowita kwota wydatków kwalifikowanych, związanych z realizacją Projektu wynosi 6 829 940,70 zł. Kwota wydatków kwalifikowanych dla projektu, przeznaczona na realizację grantów wynosiła 6 352 940,70 PLN. Przyznane dofinansowanie wynosiło 5 805 449,57 zł, co stanowiło 85% całkowitych wydatków kwalifikowalnych Projektu, w tym kwota 5 399 999,60 zł przewidziana została na realizację grantów.</p> <p>Planowane wydatki dla gminy Bolków w ramach realizacji projektu grantowego wynosiły 1 768 558,70 zł, dofinansowanie to kwota 1 501 578,89 zł. Kwota przewidziana</p>

<p>E. Wymiana oświetlenia na energooszczędne w budynkach na terenie gminy Bolków</p> <p>F. Modernizacja oświetlenia ulicznego gmina Bolków</p> <p>G. Modernizacja oraz budowa sieci elektroenergetycznych na terenie gminy Bolków wraz z modernizacją stacji i rozdzielni</p>	<p>na dofinansowanie grantów dla Grantobiorców to 1 400 000,00 zł. W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowane zostało udzielenie dla mieszkańców gminy Bolków dofinansowanie dla 70 projektów grantowych, przy założeniu, że wysokość grantu to kwota 20 000 zł.</p> <p>Termin składania wniosków wyznaczono na dzień 21 sierpień 2020 r. W ramach ogłoszonego konkursu złożonych zostało 108 wniosków, które przekazane zostały do oceny przez Komisję Oceny Projektów. Planowany termin zakończenia pracy Komisji Oceny Projektów z uwagi na wymagania proceduralne, wyznaczony został na styczeń 2021 r. Po zakończeniu pracy Komisji Oceny Projektów ogłoszone zostały listy rankingowe projektów spełniających kryteria dostępowe i rankingowe.</p> <p>Do dofinansowania wybrano 87 projektów. Podpisanie umów i realizacja projektów nastąpiło w 2021 roku.</p> <p>W latach 2018 – 2019 w ramach zadania pn. „Przebudowa nawierzchni zabytkowego rynku w Bolkowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą” zamontowano nowe słupy oświetleniowe z oprawami LED.</p>
<p>OKP.1-7. Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej m. Jawora, w tym m.in.:</p> <p>A. Termomodernizacja MOPS w Jaworze</p> <p>B. Termomodernizacja obiektu przy ul. Moniuszki 6 w Jaworze</p> <p>C. Termomodernizacja obiektu przy ul. Starojaworskiej 82 w Jaworze - termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Jawor</p> <p>D. Termomodernizacja z rozbudową Krytej Pływalni "Słowianka"</p> <p>E. Rozwój zielonych terenów Jawora jako element systemu wymiany i regeneracji powietrza w gminie</p> <p>F. Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej</p>	<p>W 2018 roku rozpoczęto realizację zadania „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Jawor” - projekt zrealizowany w ramach RPO WD na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 3. Gospodarka niskoemisyjna; Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym; Poddziałanie 3.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – OSI.</p> <p>Umowa o dofinansowanie projektu została podpisana 23.11.2017 r.</p> <p>Całkowita wartość projektu: 3 590 795,35 zł</p> <p>Kwota dofinansowania: 1 891 237,21 zł</p> <p>W okresie sprawozdawczym dokonano termomodernizacji budynków użyteczności publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Termomodernizacja obiektu przy ul. Starojaworskiej 82 w Jaworze”. Zadanie było realizowane w latach 2017-2018, łącznie poniesione koszty: 997.423,67 zł brutto. W ramach zadania wykonano między innymi: wymianę stolarki okiennej, ocieplenie stropu, odtworzenie elewacji z zachowaniem detali architektonicznych, ocieplenie ścian styropianem, malowanie elewacji, wymianę istniejącej instalacji CO, wymianę istniejącej instalacji stalowej wody ciepłej i zimnej. W 2018 r. wydatkowano 307.808,47 zł. - „Termomodernizacja obiektu przy ul. Moniuszki 6 w Jaworze”. Zadanie było realizowane w latach 2017-2018. Łącznie poniesione koszty: 562.447,39 zł. W ramach zadania wykonano termomodernizację obiektu polegającą min. na: wymianie stolarki okiennej, ocieplenie stropu, ociepleniu ścian styropianem, malowaniu elewacji, wymianę istniejącej instalacji CO,

<p>w mieście Jawor (mikroinstalacje)</p> <p>G.</p> <p>Termomodernizacja budynków mieszkalnych</p> <p>H.</p> <p>Ograniczenie niskiej emisji w mieście Jawor poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych</p>	<p>wymianę istniejącej instalacji stalowej wody ciepłej i zimnej, wymianie węzła cieplnego. W 2018 r. wydatkowano na powyższe zadanie 156.092,14 zł.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Termomodernizacja MOPS w Jaworze. Inwestycja realizowana w latach 2018 – 2019, łącznie poniesione koszty 2.048.875,73 zł W ramach zadania wykonano termomodernizację budynku polegającą m.in. na dociepleniu ścian w gruncie, wymianie stolarki drzwiowej i okiennej, wymianie pokrycia dachowego, wykonaniu instalacji wod-kan, elektrycznej, p/poż. i CO z montażem pompy ciepła, odrestaurowaniu i malowaniu elewacji. W roku 2019 wydatkowano kwotę 625.588,13 zł. <p>W 2020 roku Zarząd Lokalami Komunalnymi otrzymał dokumentację budowlaną dla czterech obiektów położonych w centrum Jawora, w których Gmina posiada 100% udziałów. Gmina podjęła działania w celu realizacji zadań w momencie ogłoszenia konkursów na projekty termomodernizacji budynków mieszkalnych.</p> <p>W 2020 roku realizowano zadanie „Modernizacja systemów grzewczych oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii w celu zwalczania emisji kominowej na terenie Gminy Jawor” - RPOWD, Działanie: 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym. Wniosek został złożony w kwietniu 2019 roku, umowę o dofinansowanie podpisano w grudniu 2019 roku. Realizacja zaplanowana w latach 2020-2021.</p> <p>Całkowita wartość zadania: 2 896 719,00 zł</p> <p>Kwota dofinansowania: 2 454 289,15 zł</p>
<p>OKP.1-8.</p> <p>Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Męcinka</p>	<p>W okresie sprawozdawczym realizowano projekt pn. „Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii – zwalczanie emisji kominowej w Gminie Męcinka”, którego celami szczegółowymi było:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną w sektorze mieszkaniowym na terenie Gminy Męcinka; - Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy Męcinka i strefy dolnośląskiej; - Poprawa warunków sanitarnych życia na terenie Gminy Męcinka i strefy dolnośląskiej i zmniejszenie ryzyka zachorowalności na choroby związane z jakością powietrza, w tym choroby układu oddechowego; - Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez poprawę stanu powietrza.
<p>OKP.1-9.</p> <p>Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Mściwojów, w tym m.in.:</p> <p>A.</p> <p>Termomodernizacja budynku</p>	<p>W 2018 roku realizowano zadania:</p> <p>Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Targoszynie w zakresie ocieplenia przegród zewnętrznych i modernizacji systemu grzewczego oraz zmiana sposobu ogrzewania z oleju na ogrzewanie z wykorzystania alternatywnych źródeł energii w postaci pompy ciepła - wykonanie docieplenia połaci dachowej.</p>

<p>Urzędu Gminy</p> <p>B. Wymiana pieców</p> <p>C. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej</p> <p>D. Modernizacja oświetlenia obiektów w Mściwojowie</p> <p>E. Budowa instalacji słonecznych do ogrzewania wody w indywidualnych budynkach mieszkalnych</p> <p>F. Termomodernizacja budynków wielorodzinnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w zakresie docieplenia przegród zewnętrznych i modernizacji systemu grzewczego oraz zmiana sposobu ogrzewania z oleju na ogrzewanie z wykorzystaniem pompy ciepła. W ramach projektu przeprowadzono modernizację systemu grzewczego polegającą na zastosowaniu powietrznej pompy ciepła, która stanowi źródło ciepła dla budynku. Ponadto: wymiana instalacji c.o., ocieplenie ścian zewnętrznych, stropów i stropodachu, podłogi na gruncie, wymiana okien na nowe o współczynniku przenikania ciepła $U=1,3 \text{ W/m}^2\text{K}$, montaż nawiewników higroskopowych, wymiana drzwi o współczynniku przenikania ciepła $U=1,7 \text{ W/m}^2\text{K}$. - Termomodernizacja świetlic wiejskich (obiektów kulturalnych) na terenie gminy: <ul style="list-style-type: none"> • Remont świetlicy wiejskiej w Godziszowej, w tym: ocieplenie obiektu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, montaż systemu klimatyzacji. • Rewitalizacja świetlicy wiejskiej w Snowidzy: w ramach projektu dofinansowanego w 2018 w ramach RPO WD 2014-2020, w roku 2019 przeprowadzone zostały prace remontowe oraz adaptacyjne na ww. obiekcie. W ramach projektu 2017-2019 zaplanowano również ocieplenie przegród zewnętrznych, ocieplenie połączeń dachowej, montaż kurtyn powietrznych, wymianę oświetlenia na LED. - Modernizacja oświetlenia obiektów w Mściwojowie w zakresie wymiany opraw i źródeł światła na energooszczędne. - Kompleksowa wymiana opraw świetłówkowych na oprawy LED w budynku urzędu gminy w Mściwojowie. - Wymiana opraw sodowych 70W na oprawy LED 32 na osiedlu w Snowidzy. <p>W 2018 roku podjęto działania w zakresie pozyskania dofinansowania na realizację projektu pn. „Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii”. Wniosek o dofinansowanie złożono w dniu 30.04.2019 r. W ramach projektu przewidziano, że w ramach pozyskanego dofinansowania Gmina Mściwojów przekaże 50 grantów w wysokości maksymalnej 20000,00 zł z przeznaczeniem na modernizację systemów grzewczych, obejmujące wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła na: podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub instalację źródeł ciepła opartych o OZE lub instalację kotłów spalających biomasę lub paliwa gazowe. Projekt zakłada również instalacje systemów monitoringu i zarządzania energią, a także uzasadnione modernizacje systemu grzewczego pozostające w związku przyczynowo - skutkowym ze zmianą źródła.</p> <p>Ponadto W 2018 roku mieszkańcy gminy mieli możliwość</p>
---	---

	<p>pozyskania środków na termomodernizację i wymianę źródeł ciepła w ramach Programu „Czyste Powietrze” realizowanego przez WFOŚiGW.</p> <p>W 2019 roku zrealizowano zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Termomodernizacja świetlic wiejskich (obiektów kulturalnych) na terenie gminy: <ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja świetlicy wiejskiej w Snowidzy: w ramach projektu dofinansowanego z RPO WD 2014-2020, w roku 2019 przeprowadzono prace remontowe oraz adaptacyjne na ww. obiekcie. W ramach projektu ocieplono przegrody zewnętrzne, ocieplono połacie dachową, klimatyzację, itp. - Modernizacja oświetlenia obiektów w Mściwojowie w zakresie wymiany opraw i źródeł światła na energooszczędne. - Wykonano zagęszczenia oświetlenia ulicznego o 9 szt. lamp LED. Łączna ilość punktów oświetlenia ulicznego na koniec roku 2019 wynosi 379 szt. - Zamontowano oświetlenie hybrydowe przejścia dla pieszych – 2 szt. <p>W 2019 roku złożono wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii”. W ramach projektu przewidziano, że w ramach pozyskanego dofinansowania Gmina Mściwojów przekaże 50 grantów w wysokości maksymalnej 20000,00 zł z przeznaczeniem na modernizację systemów grzewczych, obejmujące wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła na: podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub instalację źródeł ciepła opartych o OZE lub instalację kotłów spalających biomasę lub paliwa gazowe. Realizacja projektu przebiegać będzie w latach 2019-2020.</p> <p>Ponadto w 2019 roku mieszkańcy gminy mieli możliwość pozyskania środków na termomodernizację i wymianę źródeł ciepła w ramach Programu „Czyste Powietrze” realizowanego przez WFOŚiGW.</p>
<p>OKP.1-10.</p> <p>Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Paszowice, w tym m.in.:</p> <p>A.</p> <p>Termomodernizacja budynków komunalnych wraz z wykorzystaniem OZE</p> <p>B.</p> <p>Systematyczna ale stopniowa wymiana sprzętu biurowego, urządzeń elektrycznych (m.in. klimatyzatory, podgrzewacze</p>	<p>W 2018 roku:</p> <p>1. Przeprowadzono termomodernizację budynku Przychodni Zdrowia w ramach projektu „Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Paszowicach oraz Urzędu Gminy Paszowice”. Celem projektu było zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Paszowice. Cele szczegółowe projektu: wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną w sektorze publicznym na terenie gminy Paszowice; obniżenie globalnej emisyjności obiektów publicznych na terenie gminy Paszowice poprzez zmniejszenie emisji CO₂ w sektorze publicznym; poprawa jakości powietrza w gminie Paszowice poprzez obniżenie emisji CO₂ i pyłów zawieszonych PM₁₀; obniżenie energochłonności obiektów użyteczności publicznej poprzez zmniejszenie zużycia energii</p>

<p>wody, AGD) oraz oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie</p> <p>C. Budowa nowych i modernizacja istniejących budynków publicznych z uwzględnieniem koncepcji energooszczędności wraz z wykorzystaniem OZE</p> <p>D. Kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych zarządzanych przez Urząd Gminy</p> <p>E. Modernizacja / wymiana oświetlenia ulicznego - wymiana na bardziej efektywne energetycznie, zastosowanie automatyki sterowania oświetleniem</p> <p>F. Termomodernizacja budynków usługowych/przemysłowych oraz budynków mieszkalnych wraz z wykorzystaniem OZE</p> <p>G. Wymiana oświetlenia na energooszczędne w budynkach gminnych - Zwiększenie efektywności energetycznej</p>	<p>pierwotnej i końcowej w budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>Efekty: spadek emisji CO₂: 190,9 [MgCO₂/rok], tj. 73,3%, ilość zaoszczędzonej energii cieplnej: 1966 [GJ/rok], zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej: 764 052,0 [kWh/rok], tj. 73,7%, energii końcowej: 741 968,1 [kWh/rok], tj. 85,4%.</p> <p>Wymierne wartości dla zakresu rzeczowego: powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji – 856 [m²], liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 2 [szt.]</p> <p>Wartość projektu: 1 017 372,90 zł</p> <p>Wkład Funduszy Europejskich: 702 656,32 zł</p> <p>2. W ramach umowy z firmą konserwującą oświetlenie wymieniono 15 lamp. Kontrakt obejmuje bieżące naprawy oraz sukcesywną wymianę źródeł światła. W projektach składanych do dofinansowania uwzględniane są oprawy energooszczędne oraz solarne.</p> <p>W 2020 roku wymieniono piec w budynku Ośrodka Zdrowia w Sokolej oraz wyremontowano dach z ociepleniem w budynku świetlicy wiejskiej w Pogwizdowie.</p>
<p>OKP.1-11. Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Wądroże Wielkie, w tym m.in.:</p> <p>A. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z zastosowaniem nowoczesnych technologii w gminie Wądroże Wielkie</p> <p>B. Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych</p> <p>C.</p>	<p>W okresie sprawozdawczym zrealizowano zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Kosiskach”, koszt inwestycji wyniósł 115 tys. zł. <p>Gmina podjęła również szereg działań, mających na celu eliminację źródeł zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw w piecach c.o.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budynkach użyteczności publicznej wymieniono piec w budynku nr 55 w miejscowości Budziszów Wielki. Piec uległ awarii spowodowanej naturalnym użytkowaniem, stąd zaistniała konieczność jego wymiany na nowy, ekologiczny; - złożono wnioski o dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła wraz z remontami i termomodernizacją na ekologiczne dla obiektów : świetlic wiejskich (Skała, Budziszów Wielki, Sobolew, Gądków, Mierczyce) – wnioskowana kwota 2,2 mln;

<p>Modernizacja i wymiana oświetlenia ulicznego</p> <p>D.</p> <p>Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii</p> <p>E.</p> <p>Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej</p>	<p>- remont i termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (szkoły podstawowe, przedszkole, GOPS, UG) – wnioskowana kwota 3 mln.</p> <p>Żaden ze złożonych w ramach rządowego naboru wniosków nie otrzymał dofinansowania.</p>
<p>OKP.1-12.</p> <p>Budowa stacji pomiarowej Jawor oraz rozbiórka stacji redukcyjno-pomiarowej Jawor (przebudowa infrastruktury gazowej)</p>	<p>GAZ-SYSTEM SA zrealizował zadanie w latach 2018-2020.</p>
<p>OKP.1-13.</p> <p>Modernizacja sieci gazowej i przyłączenie nowych odbiorców na terenie powiatu jaworskiego</p>	<p>Operatorem Systemu Dystrybucyjnego na terenie Miasta Jawor jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział we Wrocławiu. Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział we Zgodnie z taryfą PSG odbiorcy z terenu Gminy Jawor należą grupy odbiorców ciśnienia nie wyższego niż 0,5 MPa.</p> <p>W latach 2018-2020 wybudowano około 3,798 km sieci gazowej dystrybucyjnej do której podłączono 526 szt. przyłączy gazowych.</p> <p>Wydzierżawiono grunt w miejscowości Biernatki pod lokalizację stacji redukcyjno - pomiarowej gazu, związaną z gazyfikacją gminy Wądroże Wielkie. Planowane zakończenie budowy stacji III kwartał 2022 r.</p>
<p>OKP.1-14.</p> <p>Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach</p>	<p>Zadanie realizowane jest na bieżąco przez gminy powiatu jaworskiego, a sprawozdania przekazywane są w ramach programu ochrony powietrza do Marszałka Województwa Dolnośląskiego.</p>
<p>OKP.1-15.</p> <p>Odpowiednie zapisy w MPZP dotyczące ochrony klimatu i powietrza (podłączenia do sieci ciepłowniczej, zabudowa umożliwiająca przewietrzanie, zielen izolacyjna, konieczność budowy ścieżek rowerowych itp.)</p>	<p>Zadanie realizowane przez samorzady gminne na terenie powiatu. W każdym nowo uchwalanym lub zmienianym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, brane pod uwagę są możliwości podłączenia nieruchomości do sieci ciepłowniczej (Miasto Jawor), rozwój terenów zieleni czy budowa ścieżek rowerowych. Rozwiązania takie są wykorzystywane w miarę możliwości przy projektowaniu planów.</p>
<p>OKP.1-16.</p> <p>Ograniczenie emisji niezorganizowanej pyłów z kopalni (głównie kruszywa) na terenach miejskich strefy</p>	<p>Zadanie realizowane przez podmioty prowadzące działalność wydobywczą na terenie powiatu. Podmioty realizują zadanie na bieżąco usuwając nadmierne zapylenia wokół zakładów.</p>

dolnośląskiej (pasy zieleni ochronnej, zraszanie obszarów o nadmiernym pyleniu itp.)	
<p>OKP.1-17.</p> <p>Monitoring jakości powietrza na podstawie modelowania zanieczyszczeń</p>	<p>Według danych GIOŚ, co roku przeprowadzana jest ocena jakości powietrza w rejonie powiatu jaworskiego. Opiera się ona na danych pochodzących z „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim, Raportu wojewódzkiego za rok 2018, 2019, 2020” oraz danych z systemu monitoringu jakości powietrza. Oceny w strefie dolnośląskiej (w tym powiat jaworski), prowadzone są w oparciu o stacje umiejscowione poza terenem powiatu strzelińskiego, tj. m.in. stacje pomiarowe w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legnicy, która prowadzi pomiar automatyczny: benzo(a)piren, kadm, tlenek węgla, nikiel, tlenek azotu, dwutlenek azotu, tlenki azotu, ołów, pył zawieszony PM10, dwutlenek siarki, - Strzegomiu, która prowadzi pomiar automatyczny: NO, NO2, NOx, PM10, ozon.
<p>OKP.1-18.</p> <p>Akcje edukacyjne w jednostkach uświadamiające potrzebę ochrony klimatu i powietrza (np. szkodliwość spalania odpadów w piecach, alternatywne systemy transportu, korzyści ze zbiorczych systemów ogrzewania, termomodernizacji budynków, wykorzystania OZE itp.)</p>	<p>W związku z realizacją inwestycji ograniczających niską emisję, w każdej z gmin powstały punkty konsultacyjne Programu „Czyste Powietrze”. W ramach działalności punktów udzielane są porady, konsultacje, a także udzielana jest pomoc w składaniu wniosków.</p> <p>W edukacji ekologicznej dotyczącej ochrony klimatu i jakości powietrza uczestniczą również jednostki oświatowe, domy kultury, lokalna prasa oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.</p>
<p>OKP.2-2.</p> <p>Budowa i wyznaczenie tras pieszo-rowerowych na terenie gmin powiatu jaworskiego</p>	<p>W 2018 roku Powiat Jaworski wybudował prawie 2 km ścieżki pieszo-rowerowej. Inwestycja obejmowała utworzenie ciągu pieszo-rowerowego pomiędzy miejscowościami Jawor, a Myślibórz (gm. Paszowice), wraz z wykonaniem miejsc postojowych, oznakowania i drogowskazów. Całkowita wartość inwestycji to prawie 1,5 mln zł. z czego prawie milion złotych to środki z Unii Europejskiej, 60 tys. zł dołożyła Gmina Paszowice, a pozostałe wydatki - 440 tysięcy pokrył Powiat Jaworski.</p>
<p>OKP.2-3.</p> <p>Budowa, przebudowa, modernizacje dróg - ujęto w Obszarze Interwencji: ZAGROŻENIA HAŁASEM</p>	<p>uwzględniono w obszarze interwencji ZH</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

3.2. Zagrożenia hałasem

W zakresie zagrożenia hałasem w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 5 zadań własnych oraz 19 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zagrożenia hałasem na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

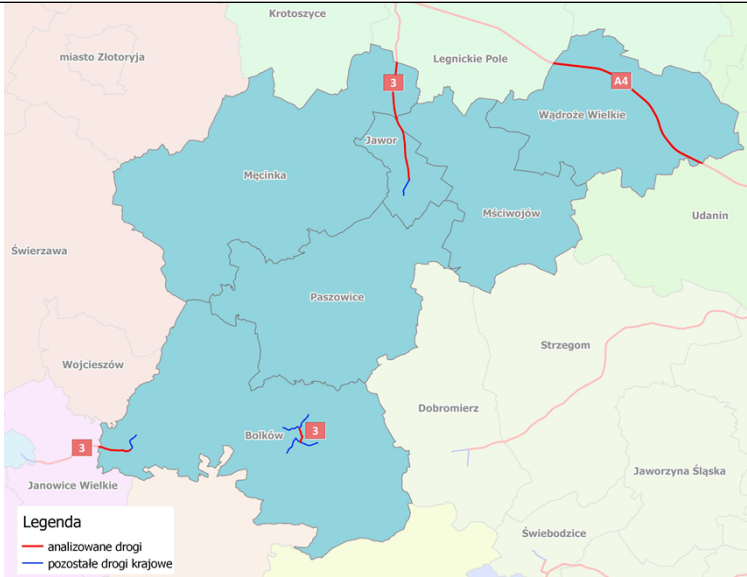
Tabela 2 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania hałasu na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

Cel: Ochrona środowiska i ludzi przed hałasem	
Kierunek interwencji:	
ZH.1.Ograniczenie występowania przekroczeń normatywnych hałasu komunikacyjnego	
ZH.2.Ograniczenie uciążliwości hałasu przemysłowego	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
ZH.1-1. Poprawa dostępności transportowej powiatu jaworskiego poprzez przebudowę drogi powiatowej 2184D - etap I, II, III	Zadanie zrealizowano w 2018 roku w pełni angażując środki w wysokości 3 899 977,18 zł.
ZH.1-2. Poprawa bezpieczeństwa na drodze powiatowej nr 2822D relacji Jawor - Myślibórz poprzez przebudowę drogi i budowę ścieżki pieszo-rowerowej prowadzącej od drogi krajowej nr 3 w kierunku Parku Krajobrazowego "Chełmy"	W 2018 roku zrealizowano zadanie pn. „Budowa ścieżki rowerowej przy drodze prowadzącej do Parku Krajobrazowego Chełmy celem udostępnienia bogactwa przyrodniczego i rozwoju turystyki w powiecie jaworskim”. Koszt zadania wyniósł 1 349 568, 73 zł.
ZH.1-3. Przebudowa dróg powiatowych w celu poprawy jakości połączeń komunikacyjnych na obszarze powiatu jaworskiego	Zadanie budżetowe pn. „Przebudowa dróg powiatowych w celu poprawy jakości połączeń komunikacyjnych na obszarze powiatu jaworskiego” realizowano w latach 2018 -2020 wydając na ten cel w 2018 roku – 5 395 492, 99 zł, w 2019 roku - 5 021 143, 96 zł, a w 2020 roku -154 814,00 zł. Ponadto w latach 2018-2020 zrealizowano zadania: - budowa chodników przy drogach powiatowych w kwocie 929 463, 56 zł (2018 rok); - budowa chodników przy drogach powiatowych w kwocie 129 091, 94 zł (2019 rok); - budowa chodników przy drogach powiatowych w kwocie 99 966,00 zł (2020 rok). Podsumowując, w 2018 roku Powiat Jaworski przeprowadził 10 inwestycji drogowych, wyremontowano ponad 10 km dróg, ponad 2 km chodników oraz 2 km ścieżki pieszo-rowerowej.

	<p>Przeprowadzone inwestycje zostały wykonane na łączną kwotę 1 175 968,65 zł.</p> <p>Ponadto w 2018 roku powiat Jaworski w ramach własnych zasobów osobowych wykonał 11 dokumentacji projektowych oraz 1 koncepcję przebudowy skrzyżowania.</p> <p>W 2019 roku Powiat Jaworski zrealizował inwestycje – przebudowę 2 dróg powiatowych na długości blisko 5,7 km oraz 1 obiektu mostowego w łącznej kwocie 4,9 mln zł.</p> <p>W 2020 roku Powiat Jaworski przeprowadził przebudowę 1 drogi (jako inwestor zastępczy na drodze wojewódzkiej). Łączna kwota inwestycji wyniosła 1 682 404,87 zł. Ponadto przebudowano chodnik w ciągu drogi - ul. Chopina w Jaworze 11 etap (inwestor - Gmina Jawor), udział finansowy Powiatu oraz opracowano i przekazano dokumentację projektową. Łączna kwota inwestycji wyniosła 199 932,00 zł.</p> <p>W 2020 roku Powiat wykonał w ramach własnych zasobów osobowych, bez ponoszenia kosztów, następujące projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2188D w m. Snowidza; - koncepcje budowy parkingu przy kościele w m. Lipa przy drodze 2814D - 8 wersji.
<p>ZH.1-4.</p> <p>Droga wojewódzka nr 363 i 374: Opracowanie koncepcji na modernizację skrzyżowania ul. Kuzienniczej w Jaworze (droga wojewódzka nr 374) z ul. Słowackiego (droga nr 2176D) w celu poprawy płynności ruchu - Przebudowa ulicy Wiejskiej w Jaworze (droga nr 363) wraz z chodnikiem od skrzyżowania z drogą nr 374 na odcinku ok. 300 m - Przebudowa ulicy Limanowskiego w Jaworze (droga nr 363) od skrzyżowania z drogą krajową nr 3 do mostu przez rzekę Nysa Szalona na odcinku ok. 930 m</p>	<p>W 2019 roku zrealizowano zadanie inwestycyjne pn. „Poprawa nawierzchni dróg wojewódzkich – przebudowa skrzyżowania ul. Kuzienniczej w Jaworze (droga wojewódzka nr 374) z ul. Słowackiego (droga nr 2176D) w kwocie 2460 zł.</p> <p>W 2020 roku zrealizowano zadanie pn. „Przebudowa nawierzchni drogi od km 0+881 -1+263 w Jaworze” w kwocie 801 184, 08 zł.</p>
<p>ZH.2-1</p> <p>Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu i ich nadzór</p>	<p>W okresie sprawozdawczym przeprowadzono kontrole pod kątem nadmiernej emisji hałasu do środowiska w „NETII” S.A. - obiekt przy ul. Wrocławskiej w Jaworze, Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Rolnym w Sadach Dolnych oraz w Jawor Zdrój Sp. z o.o. przy ul. Myśluborskiej.</p>
<p>Zadania monitorowane</p>	<p>Podjęte działania w latach 2018-2020</p>

<p>ZH.1-5. Budowa drogi ekspresowej S3 (odcinek: Legnica - Jawor - Paszowice - Bolków - granica państwa)</p>	<p>GDDKiA zrealizowała odcinek: Legnica - Jawor - Paszowice – Bolków (o długości ok. 36,8 km). Inwestycja położona jest w całości w obszarze administracyjnym województwa dolnośląskiego, w powiatach: legnickim, jaworskim i świdnickim, na terenie gmin: Krotoszyce, Męcinka, Mściwojów, Jawor, Paszowice, Bolków i Dobromierz. Początek odcinka znajduje się w miejscowości Dunino w pobliżu autostrady A4, natomiast koniec odcinka zlokalizowany jest w miejscowości Sady Dolne w rejonie Bolkowa.</p> <p>Odcinek Bolków – granica Państwa jest w trakcie realizacji.</p>
<p>ZH.1-6. Budowa obwodnicy Bolkowa w ciągu drogi krajowej nr 3 i 5</p>	<p>GDDKiA w 2020 roku zakończyła budowę obwodnicy Bolkowa, w ramach którego powstał m.in. odcinek jednojezdniowej drogi klasy GP o długości około 5,7 km.</p>
<p>ZH.1-7. Remont drogi krajowej nr 5 na odcinku Wierzchosławice–Domanów w km 415+300-417+450</p>	<p>Zadanie zrealizowano w 2020 roku.</p>
<p>ZH.1-8. Remont drogi krajowej nr 3 na odcinku: Małuszów-Jawor, w Jaworze, Sokola – Świny, Bolków - Jeżów</p>	<p>Zadanie zrealizowano w 2020 roku.</p>
<p>ZH.1-9. Utrzymanie w dobrym stanie technicznym. Wprowadzenie środków trwałego uspokojenia ruchu. Droga krajowa Nr 3 (m. Kaczorów).</p>	<p>Zadanie zrealizowano w 2020 roku.</p>
<p>ZH.1-10. Budowa / przebudowa dróg gminnych: A. Przebudowa ul. Cukrowniczej w Jaworze wraz z infrastrukturą towarzyszącą B. Przebudowa drogi gminnej Budziszów Wielki - Rąbienice C. Przebudowa drogi gminnej i drogi wewnętrznej w Pawłowicach Wielkich</p>	<p>Miasto Jawor</p> <p>A. Przebudowa ul. Cukrowniczej w Jaworze wraz z infrastrukturą towarzyszącą – zrealizowano.</p> <p>Gmina Wądroże Wielkie</p> <p>B. Przebudowa drogi gminnej Budziszów Wielki – Rąbienice – zrealizowano.</p> <p>C. Przebudowa drogi gminnej i drogi wewnętrznej w Pawłowicach Wielkich – zrealizowano.</p> <p>D. Przebudowa drogi Jenków – Gądków – zrealizowano.</p>

D. Przebudowa drogi Jenków – Gądków	
ZH.1-11. Modernizacja i remont istniejących dróg gminnych Bolków	Gmina Bolków realizowała remonty dróg gminnych - w 2020 roku wykonano cykliczne (coroczne) prace związane z uzupełnieniem nawierzchni asfaltowych dróg gminnych, m.in. w Bolkowie ul. Bema, ul. Rycerska na wysokości bud. 18, ul. Szpitalna, ul. Żeromskiego i zjazd do ul. Kościuszki, ul. Niepodległości, ul. Mickiewicza, ul. Reymonta o pow. ok 1300 m2. Dodatkowo wykonano inwestycje na drogach gminnych tj. ul. Wiśniowa, ul. Świerkowa, Gorzanowice 6 domków i fragment drogi Mysłów – Radzimowice. Na drogach tych został ułożony asfalt w miejsce istniejących traktów gruntowych utwardzonych.
ZH.1-12. Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 374 w zakresie budowy chodnika w m. Zębowice	DSDiK, Gmina Paszowice – zrealizowano.
ZH.1-13. Przebudowa drogi powiatowej nr 2622D oraz budowa chodnika i kanalizacji deszczowej w Sichowie	Gmina Męcinka – zrealizowano.
ZH.1-14. Odpowiednie tworzenie MPZP - właściwa odległość obszarów ochrony przed hałasem od lokalizacji tras komunikacyjnych	Zadanie realizowane przez samorządy gminne na terenie powiatu. W każdym nowo uchwalanym lub zmienianym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, brano pod uwagę właściwe odległości obszarów ochrony przed hałasem od lokalizacji tras komunikacyjnych oraz obowiązujące dopuszczalne poziomy hałasu na danym terenie.
ZH.1-15. Monitoring hałasu komunikacyjnego	W 2018 roku na terenie powiatu jaworskiego prowadzono monitoring hałasu w ramach przygotowywania Map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie - III edycja. W ramach prac wykonano pomiary w punktach:

	 <p>Gmina Męcinka WĘZŁ LEGNICA/DK A4/- JAWOR/DW363L/ Męcinka WĘZŁ LEGNICA/DK A4/-JAWOR/DW363L/</p> <p>Miasto Jawor WĘZŁ LEGNICA/DK A4/-JAWOR/DW363L/</p> <p>Gmina Bolków KACZORÓW/DW328L/-JELENIA GÓRA/GR. M./ BOLKÓW/ŁĄCZNIK: DK 3-DK 5/</p> <p>Gmina Wądroże Wielkie WĘZŁ LEGNICA/DK 3/-WĘZŁ WĄDROŻE WIELKIE/DP 2184D/ WĘZŁ WĄDROŻE WIELKIE/DP 2184D/-WĘZŁ BUDZISZÓW/DW345/ WĘZŁ BUDZISZÓW/DW345/- WĘZŁ KOSTOMŁOTY/DK 5/ WĘZŁ LEGNICA/DK 3/-WĘZŁ WĄDROŻE WIELKIE/DP 2184D/ WĘZŁ WĄDROŻE WIELKIE/DP 2184D/-WĘZŁ BUDZISZÓW/DW345/</p> <p>Powierzchnia obszarów eksponowanych na hałas w danym zakresie poziomów wskaźnika LDWN na terenie powiatu wyniosła:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7,7 km² przy natężeniu poziomym hałasu 55-60 dB, - 5,779 km² przy natężeniu poziomym hałasu 60-65 dB, - 3,41 km² przy natężeniu poziomym hałasu 65-70 dB, - 1,68 km² przy natężeniu poziomym hałasu 70-75 dB, - 1,47 km² przy natężeniu poziomym hałasu powyżej 75 dB.
<p>ZH.1-16. Edukacja w zakresie</p>	<p>W edukacji ekologicznej dotyczącej szkodliwości hałasu i promowanie rozwiązań redukcji hałasu uczestniczą jednostki</p>

szkodliwości hałasu i promowanie rozwiązań redukcji hałasu (np. promowanie transportu publicznego i jazdy na rowerze)	oświatowe, domy kultury, lokalna prasa oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu. Edukacja prowadzona jest w większym zakresie jak tylko dotyczącej hałasu.
ZH.2-2. Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich MPZP	opisano w pkt. ZH 1-14.
ZH.2-3. Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych	opisano w pkt. ZH 1-14.
ZH.2-4. Monitoring hałasu przemysłowego i kontrole interwencyjne	WIOŚ we Wrocławiu Delegatura w Legnicy nie prowadzi kontroli interwencyjnych dotyczących uciążliwości akustycznej zakładów i instalacji, które nie posiadają decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu lub pozwolenia zintegrowanego, gdyż pomiary hałasu wykonane w ramach takich kontroli, nie mogą być podstawą do stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku określonego rozporządzeniem Ministra Środowiska i wydania przez właściwy organ ochrony środowiska decyzji, o której mowa w art. 115a Poś.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

3.3. Pola elektromagnetyczne

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 1 zadania własnego oraz 3 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących minimalizacji oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

Cel: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	
Kierunek interwencji:	
PEM.1. Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
PEM.1-1. Monitorowanie wyników i oceny pomiarów PEM wykonywanych przez WIOŚ	Starosta Jaworski jako organ analizujący i przyjmujący zgłoszenia instalacji emitujących pola elektromagnetyczne prowadzi ewidencję źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne. W 2018 roku na obszarze powiatu jaworskiego nie wytypowano punktów pomiarowych do badań poziomów pól elektromagnetycznych prowadzonych przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W 2019 roku wytypowano 3 punkty pomiarowe do badań poziomów pól elektromagnetycznych na obszarze powiatu jaworskiego w: Jaworze przy ul. Sikorskiego (pomiar 0,27 [V/m]), Męcince (pomiar 0,29 [V/m]) i Wolbromku (pomiar <0,1 [V/m]). W 2020 roku na obszarze powiatu jaworskiego nie wytypowano punktów pomiarowych do badań poziomów pól elektromagnetycznych. Badania prowadzone w 2019 roku wykazały, że w żadnym z przebadanych punktów nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2018-2020
PEM.1-2. Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól	Zadanie realizowane przez Miasto Jawor. W każdym nowo uchwalanym lub zmienianym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, brano pod uwagę źródła pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej.

elektromagnetycznych do MPZP	
<p>PEM.1-3.</p> <p>Badania monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego od istniejących źródeł PEM</p>	<p>W 2018 roku na obszarze powiatu jaworskiego nie wytypowano punktów pomiarowych do badań poziomów pól elektromagnetycznych prowadzonych przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.</p> <p>W 2019 roku wytypowano 3 punkty pomiarowe do badań poziomów pól elektromagnetycznych na obszarze powiatu jaworskiego w: Jaworze przy ul. Sikorskiego (pomiar 0,27 [V/m]), Męcince (pomiar 0,29 [V/m]) i Wolbromku (pomiar <0,1 [V/m]).</p> <p>W 2020 roku na obszarze powiatu jaworskiego nie wytypowano punktów pomiarowych do badań poziomów pól elektromagnetycznych.</p> <p>Badania prowadzone w 2019 roku wykazały, że w żadnym z przebadanych punktów nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.</p>
<p>PEM.1-4.</p> <p>Odpowiednie planowanie przestrzenne - nadzór nad lokalizacją nowych źródeł promieniowania elektromagnetycznego, odpowiednie zapisy w MPZP</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Jaworze uzgadnia bądź opiniuje wszelkie dokumenty planistyczne takie jak: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje celu publicznego, decyzje o warunkach zabudowy, inwestycje realizowane na podstawie specustaw (np. ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych", ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych itp.) pod kątem ich zgodności z zamierzeniami powiatu oraz MPZP.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

3.4. Gospodarowanie wodami

W zakresie ochrony i zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 3 zadań własnych oraz 27 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony i zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 4 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

<p>Cel: Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>GW.1.Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p> <p>GW.2.Gospodarowanie wodami dla ochrony przed zjawiskami dotyczącymi m. in. zmian klimatu: powodzią, suszą i deficytem wody</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
<p>GW.1-1.</p> <p>Promowanie priorytetów w zaspokajaniu potrzeb wodnych</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Jaworze nie realizowało zadania w latach 2018-2020</p>
<p>GW.2-1.</p> <p>Monitorowanie i ostrzeganie przed zagrożeniami dotyczącymi zjawisk natury (powodzi, suszy i deficytu wody)</p>	<p>W związku z pojawiającymi się różnymi zagrożeniami na terenie Polski Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (RCB) w lipcu 2018 uruchomiło pilotaż systemu ostrzegania o zagrożeniach za pomocą SMS-ów pod nazwą #Alert RCB.</p>
<p>GW.2-2.</p> <p>Edukacja i szkolenia dotyczące zachowań społeczeństwa i postępowania w przypadku wystąpienia ekstremalnych zjawisk natury związanych z gospodarką wodną</p>	<p>W edukacji ekologicznej dotyczącej nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi, uczestniczą jednostki oświatowe, domy kultury, lokalna prasa oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu..</p>
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2018-2020
<p>GW.1-2.</p> <p>Realizacja warunków korzystania z wód regionu wodnego środkowej Odry</p>	<p>Od 1 stycznia 2018 roku, na podstawie ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.), zostało utworzone Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.</p> <p>Zgodnie z np. 527 ustawy Prawo Wodne, z dniem wejścia w życie ustawy należności, zobowiązania, prawa i obowiązki Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej zostały przejęte przez Wody Polskie.</p> <p>Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które jest również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.</p> <p>W latach 2016–2018 dokonano przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (aWORP) w II cyklu</p>

	<p>planistycznym. Została ona zrealizowana w ramach projektu POIS.02.01.00-00-0014/16, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu, Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska.</p> <p>Na lata 2016–2022 został zaplanowany projekt pn.: „Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego”. MZP i MRP sporządzono zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego. W latach 2019-2021 przeprowadzono prace zmierzające do powstania II aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym, realizowane w ramach III cyklu planistycznego na okres 6 lat.</p> <p>Zaktualizowane i nowe mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego (zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne) zostały podane do publicznej wiadomości przez ich umieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska i Klimatu w dniu 22 października 2020 r. Są one dostępne na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.</p>
<p>GW.1-3. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>Brak jest informacji o ustanawianiu stref ochronnych ujęć wód powierzchniowych i podziemnych. Według dostępnych materiałów w latach 2018-2020 nie ustanawiano takich stref.</p>
<p>GW.1-4. Weryfikacja wyznaczenia wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych</p>	<p>W latach 2018-2020 nie prowadzono weryfikacji wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych. Na terenie powiatu jaworskiego znajdują się aktualnie jeden taki obszar, który obejmują zlewnię rzek Cicha Woda i Wierzbiak w gminie Wądroże Wielkie.</p>
<p>GW.1-5. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi</p>	<p>Kontrole prowadzone są na bieżąco przez organ wydający decyzję na wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. Od 2018 roku jest to Zarząd Zlewni w Legnicy PGW Wody Polskie.</p>
<p>GW.1-6. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)</p>	<p>Brak jest szczegółowych danych dotyczących realizacji zadania.</p>

<p>GW.1-7. Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód</p>	<p>Zadanie realizowane przez podmioty gospodarcze, mieszkańców w miejscach gdzie nie ma możliwości przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej. W takich przypadkach jedyną technologią obecnie stosowaną są zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe/przyzakładowe oczyszczalnie ścieków.</p>
<p>GW.1-8. Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>Edukacja ekologiczna dotycząca ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, prowadzone są na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.</p>
<p>GW.2-3. Weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych na pobór wód</p>	<p>Weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych na pobór wód prowadzona jest na bieżąco przez organ wydający decyzję na pobór wód. Od 2018 roku jest to Zarząd Zlewni w Legnicy PGW Wody Polskie.</p>
<p>GW.2-4. Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.</p>
<p>GW.2-5. Jawornik - Myślibórz, gm. Paszowice (odbudowa koryta rzeki Jawornik, odbudowa kanału ulgi, odbudowa i budowa rowów melioracji szczegółowych, budowa nowych budowli i przebudowa istniejących budowli komunikacyjnych lub hydrotechnicznych)</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.</p>
<p>GW.2-6. Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych</p>	<p>Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową, w tym utrzymanie, konserwacja cieków wodnych odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które jest również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na terenie powiatu jaworskiego.</p> <p>W latach 2018-2020 Zarząd Zlewni w Legnicy utrzymywał budowlę przeciwpowodziową w zlewni rzeki Nysa Szalona – wały przeciwpowodziowe P-2, P-3, P-4, L-3, L-4 rz. Nysa Szalona oraz wał L-2 kanał ulgi rz. Nysa Mała (wał poprzeczny) m. Jawor, gm. Paszowice i Męcinka oraz kanał ulgi Kwietniki gm. Paszowice.</p> <p>Ponadto w ramach prac związanych z utrzymaniem cieków na</p>

	<p>terenie działania Nadzoru Wodnego Jawor, prowadzono wykoszenie porostów ze skarp cieku i dna wraz z wygrabieniem, usunięcie zakrzaceń, samosiejek z koryta wraz z utylizacją, wycinka drzew, usunięcia odpadów z koryta wraz z wywozem, wykonanie lokalnie zabezpieczenia skarpy rzeki przed erozją – narzut kamienny, hakowanie koryta cieku przy zarośnięciu powierzchni lustra wody, odmulenie koryta cieku z rozplantowaniem urobku i usunięciem lokalnych namulisk.</p>
<p>GW.2-7. Konservacja rowów melioracyjnych</p>	<p>Zadanie realizowane przez Spółki Wodne działające na terenie powiatu jaworskiego. Powiat Jaworski występuje jako operator przekazując środki finansowe na działalność Spółek Wodnych.</p> <p>W ramach dotacji z budżetu Wojewody Spółka Wodna wykonała 2,5 km konserwacji rowów w miejscowościach Biernatki, Kępy, Budziszów Wielki, Gądków. Natomiast w ramach dotacji z Gminy Wądroże Wielkie wykonano 1,5 km konserwacji rowów w miejscowości Rąbienice.</p>
<p>GW.2-8. Budowa i modernizacja ujęć wód podziemnych dla zabezpieczenia wody do picia</p>	<p>Zadanie opisane w zadaniu GWŚ.1-4.</p>
<p>GW.2-9. Budowa ujęć wód podziemnych dla nawadniania użytków rolnych</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.</p>
<p>GW.2-10. Analiza możliwości odbudowy/przebudowy systemów melioracyjnych z odwadniających na nawadniająco-odwadniające i budowa systemów melioracyjnych (nawadniająco-odwadniających)</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.</p>
<p>GW.2-11. Zwiększanie retencji leśnej</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.</p>
<p>GW.2-12. Budowa i rozbudowa systemów sieci wodociągowej oraz usprawnienie istniejących systemów wodociągowych w kierunku agregacji i tworzenia alternatywnych połączeń wodociągów zaopatrujących obszary dotknięte klęską suszy, bądź zagrożonych deficytem zasobów wodnych</p>	<p>Zadanie opisane w zadaniu GWŚ.1-4.</p>

spowodowanych niskimi zasobami i nadmierną eksploatacją	
GW.2-13. Zwiększenie retencji na obszarach rolniczych	Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.
GW.2-14. Propagowanie zmiany struktury upraw rolniczych na gatunki i odmiany roślin uprawnych bardziej odpornych na suszę rolniczą oraz odpowiednie nawożenie gleb	Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.
GW.2-15. Zwiększenie retencji obszarów zurbanizowanych poprzez zwiększanie udziału powierzchni przepuszczalnych - preferowanie w obiektach infrastruktury na obszarach zabudowanych materiałów przepuszczalnych	Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.
GW.2-16. Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych w przemyśle, w tym wprowadzenie rozwiązań związanych z wprowadzaniem zamkniętych obiegów wody i wodooszczędnych technologii produkcji.	Przedsięwzięcia Według danych GUS na terenie powiatu jaworskiego w roku 2018 zużycie wody wynosiło łącznie 25 886 dam ³ , z tego 21 246 dam ³ w przemyśle. W 2020 roku odnotowano wzrost zużycia wody na potrzeby gospodarki ogółem na poziomie 45%.
GW.2-17. Odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych zbiorników retencyjnych; zachowanie bądź odtwarzanie naturalnych terenów retencyjnych takich jak torfowiska, lasy łęgowe, łąki wilgotne, rozlewiska	Zadanie częściowo realizowane przy okazji prac związanych z utrzymaniem cieków przez PGW Wody Polskie. W 2018 na terenie gminy Wądroże Wielkie wykonano rekultywację terenu wokół zbiornika wodnego i oczyszczono zbiornik w miejscowości Postolice.
GW.2-18. Upowszechnianie prowadzenia uprawowych zabiegów agrotechnicznych w sposób zapobiegający przesuszaniu gleby	Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.
GW.2-19. Tworzenie i ochrona roślinnych	Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.

pasów ochronnych	
GW.2-20. Zmiana reguł sterowania urządzeniami wodnymi retencjonującymi wodę w sposób umożliwiający wykorzystanie wody do nawodnień	Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.
GW.2-21. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i terenów zagrożonych podtopieniami oraz obszarów zagrożonych suszą	Zadanie realizowane przez Gminy oraz przez Marszałka Województwa w części dotyczącej wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego. W każdym nowo uchwalanym lub zmienianym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, brano pod uwagę mapy ryzyka powodziowego oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Obszary takie występują na terenie gmin Bolków, Paszowice, Jawor i Męcinka wzdłuż ciek Nysa Szalona oraz na terenie gmin Mściwojów i Wądroże Wielkie wzdłuż ciek Wierzbak.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

W 2011 roku opracowany został plan operacyjny ochrony przed powodzią powiatu jaworskiego, który jest na bieżąco aktualizowany. Załączniki funkcjonalne dotyczące osób bezpośrednio odpowiedzialnych za ochronę przeciwpowodziową w powiecie, w tym w gminach wchodzących w skład powiatu, zbiorcze zestawienie sił i środków ochrony przeciwpowodziowej i wykaz magazynów przeciwpowodziowych na terenie powiatu aktualizowane są dwa razy w roku.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 2 zadań własnych oraz 8 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 5 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

<p>Cel: Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>GWŚ.1. Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków i dostawy wody, optymalizacja zużycia wody</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
<p>GWŚ.1-1.</p> <p>Budowa kanalizacji deszczowej przy inwestycjach drogowych</p>	<p>W ramach zadania pn. „Przebudowa dróg powiatowych w celu poprawy jakości połączeń komunikacyjnych na obszarze powiatu jaworskiego”, Powiat Jaworski realizował również w części budowę odwodnienia dla powstającej infrastruktury.</p>
<p>GWŚ.1-2.</p> <p>Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodno-ściekowej</p>	<p>Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodno-ściekowej, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.</p>
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2018-2020
<p>GWŚ.1-3.</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sady Dolne i Sady Górne</p>	<p>W 2018 roku zakończono prace związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sady Dolne i Sady Górne. W ramach inwestycji w miejscowościach Sady Dolne i Sady Górne wybudowana została sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 19,25 [km] z wpięciem do istniejącej kanalizacji sanitarnej w Wolbromku. W Sadach Dolnych wykonane zostało 7923,75 [m] kanalizacji grawitacyjnej DN160-DN200 oraz 2758,35 [m] kanalizacji ciśnieniowej DN63-125, natomiast w miejscowości Sady Górne wykonano 8039,07 [m] kanalizacji grawitacyjnej DN160-DN200 oraz 528,49 [m] kanalizacji ciśnieniowej DN63-90. Ponadto wykonanych zostało 13 szt. przepompowni w tym: 6 pompowni sieciowych, przepompowujących ścieki z kanałów głównych, 5 pompowni grupowych – zbierających ścieki z kilku budynków oraz 2 pompownie przydomowe – zbierające ścieki z jednego budynku. Ze względu na istniejący układ kanalizacyjny w Wolbromku i projektowany dopływ ścieków z Sadów Dolnych i Górnych, w istniejących 3 pompowniach ścieków w Wolbromku wymienione zostały pompy w celu dostosowania istniejącego układu do przyjęcia ścieków ze zlewni Sady Górne i Sady Dolne.</p>
<p>GWŚ.1-4.</p> <p>Modernizacja gospodarki wodno - ściekowej na terenie aglomeracji jaworskiej - Poprawa stanu środowiska</p>	<p>W ramach projektu „Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji jaworskiej”,</p> <p>w 2018 roku realizowano:</p> <p>Zadanie nr II Wykonanie dwóch rurociągów tłocznych kanalizacji sanitarnej, kolektora kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej wraz</p>

<p>naturalnego</p> <p>A. Indywidualne systemy oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone) - wsparcie miasta Jawor</p> <p>B. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie całego miasta</p> <p>C. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej na terenie całego miasta</p> <p>D. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całego miasta</p> <p>E. Budowa nowych przyłączy do sieci wodociągowej.</p> <p>F. Modernizacja stacji uzdatniania wody w Jaworze</p>	<p>z przyłączami, odcinka sieci wodociągowej wraz z przyłączami oraz ułożenie kabla światłowodowego”. Inwestycja realizowana w latach 2017-2019.</p> <p>w 2019 roku realizowano:</p> <p>Zadanie nr 1 pt.: ”Wykonanie dwóch rurociągów tłocznych kanalizacji sanitarnej, kolektora kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej wraz z przyłączami, odcinka sieci wodociągowej wraz z przyłączami oraz ułożenie kabla światłowodowego”. Zadanie realizowane w latach 2017 – 2019. Odbioru inwestycji dokonano w lipcu 2019 r. W ramach zadania ułożono 3,2 km sieci wodociągowej, 5,4 km kanalizacji sanitarnej tłocznej, 1,7 km kanalizacji grawitacyjnej oraz 3,4 km światłowodu. Łączny koszt zadania 14.904.665,07 zł, w tym w roku 2019 zapłacono 1.286.746,73 zł.</p>
<p>GWŚ.1-5.</p> <p>Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej w gminie Męcinka</p> <p>A. Budowa sieci wodociągowej oraz przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków w Myślinowie</p> <p>B. Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej do Osiedla Piotrowice</p> <p>C. Budowa sieci wodociągowej w Stanisławowie</p>	<p>Na terenie gminy Męcinka w latach 2018-2020 zrealizowano 3 inwestycje dotyczące gospodarki wodnościekowej, tj.</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa wodociągu w Myślinowie i Stanisławowie, - budowa sieci wodno-kanalizacyjnej Osiedle Piotrowice.

<p>GWŚ.1-6.</p> <p>Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w gminie Mściwojów</p> <p>A.</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowości Siekierzyce</p> <p>B.</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej w Grzegorzowie</p>	<p>Na terenie gminy Mściwojów w latach 2018-2020 zrealizowano:</p> <p>„Budowę kanalizacji sanitarnej wsi Siekierzyce oraz budowę sieci wodociągowej wsi Siekierzyce”. Całkowita wartość projektu wyniosła 2.169.249,40 zł., w tym dofinansowanie 1.481.460,19 zł.</p>
<p>GWŚ.1-7.</p> <p>Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej w gminie Paszowice</p> <p>A.</p> <p>Budowa wodociągu dla miejscowości Myślubórz</p> <p>B.</p> <p>Budowa wodociągu dla miejscowości Grobla</p> <p>C.</p> <p>Kanalizacja Nowa Wieś Wielka</p>	<p>Na terenie gminy Paszowice zadania były realizowane w późniejszym terminie.</p>
<p>GWŚ.1-8.</p> <p>Uporządkowanie gospodarki ściekowej w gminie Wądroże Wielkie</p> <p>A.</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej w Kosiskach, Sobolewie i Postolicach</p> <p>B.</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej w Budziszowie Małym</p>	<p>Na terenie gminy Wądroże Wielkie w latach 2018-2020 wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizację przepompowni ścieków w Wądrożu Wielkim - ujęcie wody podziemnej w miejscowości Biernatki.
<p>GWŚ.1-9.</p> <p>Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych oraz kontrola umów na wywóz nieczystości</p>	<p>Ewidencja przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych prowadzona jest w każdej gminie na bieżąco. Kontrole nieruchomości dotyczące umów na wywóz nieczystości będą prowadzone w późniejszym terminie.</p>

<p>GWŚ.1-10. Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodno-ściekowej</p>	<p>Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodno-ściekowej, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.</p>
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

3.6. Zasoby geologiczne

W zakresie zasobów geologicznych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 3 zadań własnych oraz 3 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących racjonalnego gospodarowanie zasobami geologicznymi na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 6 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

<p>Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi i zmniejszenie wpływu na środowisko w związku z wydobyciem kopalin</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>ZG.1.Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż w zakresie ich wydobycia i wykorzystania</p> <p>ZG.2.Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
<p>ZG.1-1. Udzielanie koncesji na wydobycie kopalin z wykorzystaniem kopalin towarzyszących</p>	<p>W 2018 roku wydano: 1 decyzję wygaszającą koncesję, 1 decyzję zatwierdzającą dodatek do dokumentacji geologicznej, 13 informacji o występowaniu złóż kopalin, 13 postanowień dotyczących opinii dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin pod względem występowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i terenów zagrożonych masami ziemi.</p> <p>W 2019 roku wydano: 1 decyzję wygaszającą koncesję, 1 decyzję zatwierdzającą dodatek do dokumentacji geologicznej, 8 informacji o występowaniu złóż kopalin, 22 postanowienia dotyczących opinii dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin pod względem występowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i terenów zagrożonych masami ziemi.</p> <p>W 2020 roku wydano: 1 decyzję wygaszającą koncesję, 1 decyzję zatwierdzającą dodatek do dokumentacji geologicznej, 11 informacji o występowaniu złóż kopalin, 5 postanowień dotyczących opinii dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin pod względem występowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i terenów zagrożonych</p>

	masami ziemi.
ZG.1-2. Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów geologicznych	Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów geologicznych prowadzone jest przy okazji wydawania nowych koncesji lub przy zmianie wpływającej na ilość wydobywanych zasobów.
ZG.2-1. Nadzór nad rekultywacją wyeksploatowanych wyrobisk i potwierdzenie zakończenia rekultywacji	Starostwo Powiatowe w Jaworze nie wydawało decyzji potwierdzających zakończenie rekultywacji w latach 2018-2020.
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2018-2020
ZG.1-3. Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie w dokumentach planistycznych (MPZP) obszarów ich występowania i zabezpieczenie tych obszarów przed trwałym zagospodarowaniem	Zadanie realizowane przy okazji uchwalania nowych i zmienianych MPZP przez jednostki samorządu gminnego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

3.7. Gleby

W zakresie zasobów geologicznych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 3 zadań własnych oraz 8 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących racjonalnego gospodarowanie zasobami geologicznymi na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 7 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

Cel: Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	
Kierunek interwencji:	
G.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo i ograniczenie procesu degradacji gleb	
G.2. Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	
G.3. Ochrona przed osuwiskami	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
G.1-1. Promowanie pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego, Kodeksu dobrych praktyk rolniczych	Zadanie nie było realizowane przez Powiat Jaworski. Działania takie prowadzi Ośrodek Doradztwa Rolniczego Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Jaworze.
G.2-1. Nadzór nad rekultywacją terenów i potwierdzenie zakończenia rekultywacji	Starostwo Powiatowe w Jaworze nie wydawało decyzji potwierdzających zakończenie rekultywacji w latach 2018-2020.
G.3-1. Rejestr osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych	Zgodnie z danymi bazy SOPO na terenie powiatu jaworskiego nie ma zlokalizowanych osuwisk oraz terenów zagrożonych osunięciem.
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2018-2020
G.1-2. Ochrona gruntów rolnych przed zbędnym zagospodarowaniem przez odpowiednie zapisy w MPZP	Zadanie realizowane przy okazji uchwalania nowych i zmienianych MPZP przez jednostki samorządu gminnego. Dotychczasowe użytkowanie terenu związanego z rolnictwem jest zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Zauważa się coroczne zwiększanie powierzchni wyłączanej z produkcji rolniczej. Niemniej jednak mieszkańcy planujący uzyskanie pozwolenia na budowę a zarazem rozpoczęcie budowy bądź nierolniczego użytkowania istniejących rolniczych zabudowań muszą uzyskać decyzje Starosty Jaworskiego na wyłączenie z produkcji rolniczej. W latach 2018-2020 wyłączono z produkcji rolniczej grunty rolne klas I, II, III o pow. 14,684 ha. Starosta wydał 278 decyzji. Zaopiniowano pod względem ochrony gruntów rolnych 48 projektów decyzji o warunkach zabudowy.
G.1-3. Realizacja programu rolnośrodowiskowego, poprzez	opisane G.1-1

wdrażanie działań: rolno-środowiskowo-klimatycznych i rolnictwa ekologicznego	
G.1-4. Wdrażanie zasad zawartych w Kodeksie dobrych praktyk rolniczych, w tym stosowanie zrównoważonych i ekologicznych metod gospodarowania, zapobieganie erozji wietrznej gleby	opisane G.1-1
G.1-5. Monitoring jakości gleb, w tym gleb użytkowanych rolniczo	W latach 2018-2020 nie prowadzono monitoringu jakości gleby na terenie powiatu jaworskiego.
G.2-2. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych w kierunku leśnym, rekreacyjnym, rolnym (łąki)	Starostwo Powiatowe w Jaworze nie wydawało decyzji potwierdzających zakończenie rekultywacji w latach 2018-2020.
G.3-2. Opracowania map terenów osuwiskowych	
G.3-3. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych w aktualizowanych dokumentach MPZP	Zgodnie z danymi bazy SOPO na terenie powiatu jaworskiego nie ma zlokalizowanych osuwisk oraz terenów zagrożonych osunięciem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W zakresie gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawania odpadów w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 2 zadań własnych oraz 10 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawania odpadów na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 8 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

<p>Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z nimi</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>GO.1.Rozwój systemów gospodarowania odpadami</p> <p>GO.2.Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
<p>GO.1-1.</p> <p>Upowszechnianie zasad postępowania z odpadami - edukowanie społeczeństwa</p>	<p>Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki odpadami, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.</p>
<p>GO.2-1.</p> <p>Nadzór nad rekultywacją składowisk odpadów i potwierdzenie zakończenia rekultywacji</p>	<p>W 2018 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony środowiska - Delegatura w Legnicy wspólnie z Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami i Środowiska Starostwa Powiatowego w Jaworze skontrolowały miejsca składowania i przetwarzania odpadów, w tym niezgodnie z posiadanymi zezwoleniami. Kontrole dotyczyły składowisk w Starym Jaworze oraz Sobolewie.</p>
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2018-2020
<p>GO.1-2.</p> <p>Doskonalenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi</p>	<p>W latach 2018-2020 łącznie z terenu gmin powiatu jaworskiego odebrano 40 050 Mg zmieszanych odpadów, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15 385 Mg w 2018 r. - 13 302 Mg w 2019 r. - 11 363 Mg w 2020 r. <p>Średnia ilość odpadów na mieszkańca, odebranych z terenu gmin powiatu jaworskiego wyniosła w 2018 r. 303 kg na osobę, w 2019 r. 264 kg na osobę, w 2020 r. 233 kg na osobę. W stosunku do danych dla województwa dolnośląskiego, wskazuje się, że dane z terenu powiatu są poniżej średniej.</p> <p>Oprócz systemu zbierania zmieszanych odpadów komunalnych na terenie powiatu istnieje system selektywnego zbierania odpadów. Selektywnie zbierane są odpady opakowaniowe: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne z metalami, odpady ulegające biodegradacji, odpady niebezpieczne, baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe.</p> <p>W latach 2018-2020 łącznie z terenu gmin powiatu jaworskiego odebrano 13 182,5 Mg odpadów zebranych selektywnie, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 426 Mg w 2018 r.

	<ul style="list-style-type: none"> - 3 661 Mg w 2019 r. - 6 096 Mg w 2020 r. <p>W porównaniu rok do roku odnotowano wyraźny wzrost o około 44% odpadów zebranych selektywnie na terenie powiatu jaworskiego.</p> <p>Gminy powiatu jaworskiego corocznie przeprowadzają różnorakie kontrole mieszkańców mające na celu uszczelnienie systemu gospodarki odpadami, a także zwiększenie skuteczności selektywnych zbiórek odpadów. Kontrole dotyczą składania deklaracji śmieciowych, zawierania umów na wywóz nieczystości ciekłych, spalania odpadów w kotłowniach domowych, a także składowania odpadów na posesjach.</p> <p>W latach 2018-2020 wszystkie gminy dążyły do osiągnięcia założonych poziomów odzysku i unieszkodliwiania odpadów.</p> <p>W 2021 roku wprowadzono nowe poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz U z 2020 r. poz. 2361). W związku z tym od 2021 r. poziom obliczany będzie dla wszystkich odpadów komunalnych ogółem. W 2021 roku wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosił 20%.</p> <p>Nie wszystkie gminy powiatu jaworskiego osiągnęły wymagane nowymi przepisami prawa, poziomu użycia i recyklingu odpadów komunalnych.</p>
<p>GO.1-3.</p> <p>Tworzenie nowych i utrzymanie istniejących PSZOK</p>	<p>Na terenie powiatu jaworskiego znajdują się dwie instalacje PSZOK, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PSZOK na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych w Jaworze, przy ul. Słowackiego 32 - PSZOK na terenie byłego wysypiska śmieci – Wierzchosławice. <p>Za utrzymanie instalacji odpowiada właściciel. W przypadku PSZOK w Jaworze jest to spółka SANIKOM. Drugi PSZOK należy do Gminy Bolków.</p>
<p>GO.1-4.</p> <p>Rozbudowa RIPOK (poza powiatem jaworskim)</p>	<p>Zdolności przerobowe IPOK w Lubawce były wystarczające dla przyjmowania odpadów zmieszanych pochodzących z terenu powiatu jaworskiego.</p>
<p>GO.1-5.</p> <p>Realizacja Programów usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gmin powiatu</p>	<p>Wszystkie gminy powiatu jaworskiego korzystały z dofinansowania WFOŚiGW we Wrocławiu na usuwania i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest w latach 2018-2020. Do końca 2020 roku z terenu powiatu usunięto łącznie około 739 Mg odpadów zawierających azbest.</p>

GO.1-6. Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarowania odpadami, w tym komunalnymi i niebezpiecznymi	Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodnościekowej, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.
GO.2-2. Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych w Sichowie oraz Muchowie	Zadania będą realizowane w późniejszym terminie.
GO.2-3. Dolnośląski Projekt Rekultywacji - wysypiska w Budziszowie Wielkim i Wądrożu Małym	Zadania zrealizowane.
GO.2-4. Rekultywacja składowiska odpadów w Jaworze	Zadanie zrealizowane.
GO.2-5. Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Według danych GUS na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 usunięto 30 nielegalnych składowisk odpadów tzw. „dzikie wysypiska”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

3.9. Zasoby przyrodnicze

W zakresie zachowania i ochrony walorów przyrodniczych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 2 zadań własnych oraz 11 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zachowania i ochrony walorów przyrodniczych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 9 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych	
Kierunek interwencji:	
ZP.1.Utrzymanie, rozwój i ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej	
ZP.2.Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
ZP.1-1. Upowszechnianie wiedzy o obszarach chronionych, różnorodności biologicznej	Edukacja ekologiczna dotycząca ochrony przyrody i krajobrazu, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.

i krajobrazowej powiatu jaworskiego oraz zachodzących zmianach klimatycznych	
ZP.2-1. Nadzór nad zalesieniami w lasach prywatnych	Starostwo Powiatowe w Jaworze prowadzi na bieżąco nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa. W latach 2018-2020 wydano 94 decyzje, 730 zaświadczeń, 87 świadectw pozyskania drewna.
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2018-2020
ZP.1-2. Gospodarowanie na terenach cennych przyrodniczo zgodnie z uchwalonymi planami ochrony uwzględniającymi zmiany klimatyczne	W Programie ochrony środowiska jako podmioty odpowiedzialne za realizację zadania Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, PGL Lasy Państwowe, gminy powiatu, właścicieli nieruchomości. Wszystkie podmioty i osoby prowadzą działalność zgodnie z uchwalonymi planami ochrony uwzględniającymi zmiany klimatyczne.
ZP.1-3. Uwzględnienie w aktualizowanych MPZP i innych dokumentach planistycznych aktualnych powierzchni i form ochrony przyrody, terenów zieleni, korytarzy ekologicznych	Zadanie realizowane przez Gminy oraz przez Marszałka Województwa w części dotyczącej wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego. W każdym nowo uchwalanym lub zmienianym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, brano pod uwagę formy ochrony przyrody, tereny zieleni, korytarzy ekologicznych.
ZP.1-4. Utrzymanie i tworzenie ścieżek dydaktyczno – turystycznych popularyzujących lokalną przyrodę	Na terenie powiatu jaworskiego ścieżki dydaktyczno – turystyczne znajdują się głównie w Parku Krajobrazowym Chełmy. Obecnie jest ich około 15, częściowo zostają pod opieką PTTK Jawor, a częściowo utrzymywane są przez Nadleśnictwa, właścicieli prywatnych lub Gminy. Ponadto w 2020 roku zakończyła się inwestycja na terenie miasta Jawor tj. EKO Jawor (etap I) zielona ścieżka edukacyjna w parku miejskim.
ZP.1-5. Rozbudowa istniejących i tworzenie nowych parków na terenach miejskich oraz ochrona i odbudowa parków wiejskich, w tym m.in. Rewitalizacja zabytkowego parku w Kwietnikach, gmina Paszowice	W latach 2018-2021 realizowano projekt Rewitalizacja zabytkowego parku w Kwietnikach, gmina Paszowice. Celem projektu „Nowa oferta turystyczna na terenie gminy Paszowice w ramach rewitalizacji zabytkowego parku w Kwietnikach” była budowa miejsca turystyczno-rekreacyjnego, służącego zarówno turystom, jak i lokalnej społeczności. W ramach projektu oczyszczono teren parku, odbudowano żwirową ścieżkę, utwardzono plac, na którym postawiono drewnianą altanę. Zamontowano również ławki i kosze na śmieci oraz wykonano dwie tablice informacyjne - jedną „Zabytkowe parki wiejskie w Krainie Wygasłych Wulkanów”, a drugą o parku w Kwietnikach. Do tego posadzono 35 sztuk drzew i krzewów. Miasto Jawor realizowało projekty:

	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój zielonych terenów Jawora jako element systemu wymiany i regeneracji powietrza w gminie (12 skwerów na terenie miasta), - Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej na zbiorniku wodnym Jawornik w Jaworze ramach otwartego konkursu "Dolnośląski Fundusz Odrzański 2018"
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

W zakresie zagrożeń poważnymi awariami w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 2 zadań własnych oraz 3 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 10 Stan realizacji zadań w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020

<p>Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>ZPA.1.Minimalizacja ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i w wyniku transportu</p> <p>ZPA.2.Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków dla ludzi i środowiska wystąpienia poważnych awarii w wyniku transportu</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2018-2020
<p>ZPA.1-1.</p> <p>Monitorowanie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR) prowadzonego przez WIOŚ</p>	<p>Na terenie powiatu jaworskiego nie występują zakłady o dużym ryzyku (ZDR) i zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR), mogące stanowić przyczynę powstania poważnej awarii.</p>
<p>ZPA.2-1.</p> <p>Doskonalenie powiatowego systemu ratowniczego, w tym doposażenie Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego i KP PSP</p>	<p>W 2018 roku Komenda Powiatowa PSP w Jaworze koordynowała całość prac związanych z dofinansowaniem Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach dotacji KSRG i dotacji MSWiA.</p> <p>W ramach środków z dotacji KSRG do jednostek OSP należących do systemu trafiło łącznie 362.592,00 zł, natomiast w ramach dotacji MSWiA jednostki OSP spoza systemu otrzymały łącznie 289.124,00 zł. Ponadto ze środków pochodzących ze składek przekazywanych przez firmy ubezpieczeniowe dla jednostek OSP pozyskano łącznie 11.000,00 zł. Ponadto, jednostki OSP z terenu powiatu otrzymały z Funduszu Sprawiedliwości środki finansowe o łącznej wysokości 395.240,00 zł na zakup sprzętu pożarniczego i medycznego niezbędnego do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Zakupy te uzgadniane były</p>

	<p>z Komendantem Powiatowym PSP.</p> <p>W 2019 roku jaworska komenda PSP po raz kolejny koordynowała całość prac związanych z dofinansowaniem Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach dotacji KSRG i dotacji MSWIA oraz po raz pierwszy dotacji „5000+” Prace związane były z rozdziałem środków, przygotowaniem stosownych wniosków o ich pozyskanie, nadzorem nad realizacją podpisanych umów oraz nad prawidłowym ich rozliczeniem. W ramach środków z dotacji KSRG do jednostek OSP należących do systemu trafiło łącznie 267 269,00 zł, co pozwoliło na zakup sprzętu na łączną wartość 1 735 521,23 zł. W ramach dotacji MSWIA jednostki OSP spoza systemu otrzymały łącznie 19 937,00 zł., co pozwoliło na zakup sprzętu na łączną wartość 43 463,00 zł. W ramach nowej dotacji tzw. „5000+” jednostki OSP z terenu powiatu otrzymały 120 000,00 zł., co pozwoliło na realizację zadań i zakupów na łączną kwotę 125 765,85 zł.</p> <p>W roku 2019 udało się pozyskać fabrycznie nowe samochody pożarnicze dla jednostek OSP Marcinowice i OSP Stare Rochowice. W zakupie tych pojazdów udział miał także Powiat Jaworski. Pomocy finansowej udzielono także Komendzie Powiatowej PSP na remont podnośnika hydraulicznego oraz na wykonanie kompletnej wielobranżowej dokumentacji budowlano-wykonawczej wraz z kosztorysami, dla zadania obejmującego termomodernizację budynku Komendy. Łącznie, pomoc wyniosła 15 277 zł.</p> <p>W 2020 r. pozyskano dysk sieciowy QNAP, nowy główny komputer stacjonarny do obsługi zdarzeń przez dyżurnych stanowiska kierowania dostosowany do pracy w tzw. domenie oraz nowe urządzenie UPS. Pod koniec 2020 roku również prace związane z modernizacją istniejących sieci teleinformatycznych w tut. komendzie dostosowując je do obowiązujących standardów i wymagań. Dzięki przyznanym środkom z budżetu państwa tut. Komendzie udało się pozyskać profesjonalną pralnicę oraz suszarkę do ubrań specjalnych fabrycznie nowy samochód typu mikrobus marki Ford oraz lekki samochód operacyjny SLOp marki VW.</p> <p>Ponadto dzięki środkom z Urzędu Miejskiego w Jaworze zakupiono i zabudowano przyczepkę dostosowując ją do przewozu motopompy pożarniczej, nowo zakupionego przenośnego zbiornika na wodę o pojemności 13 tys. litrów oraz niezbędnej armatury wodnej. W zakresie sprzętowym udało się pozyskać również skokochron ratowniczy. Dzięki pozyskanym środkom Fundacji KGHM do jaworskich strażaków trafiło 10 trzyczęściowych kompletów nowoczesnych ubrań specjalnych, co pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa i poprawę komfortu pracy strażaków podczas działań ratowniczo-gaśniczych.</p> <p>W 2020 r. rozpoczęto proces poprawy łączności radiowej na terenie powiatu. Dzięki środkom pozyskanym ze Starostwa Powiatowego dokonano konserwacji masztu antenowego</p>
--	---

	<p>wraz z wymianą torów antenowych oraz zakupiono nowoczesny radiotelefon analogowocyfrowy.</p> <p>Dzięki środkom z budżetu państwa rozpoczęto budowę systemu łączności radiowej w oparciu o system wyniesień, tj. 4 punktów na terenie powiatu (poza tut. komendą) dzięki, którym możliwe będzie pokrycie sygnałem radiowym całego obszaru powiatu. W ramach przyznanych ponad 150 tys. zł sporządzono niezbędną dokumentację techniczną oraz zainstalowano elementy systemu Multikom w siedzibie tut. komendy oraz w dwóch z czterech wyznaczonych punktów (Szkoła Podstawowa w Bolkowie, remiza OSP Mysłów) . W zależności od możliwości finansowych (potrzebne będzie ok 80 tys. zł), na przyszły rok planowane jest zainstalowanie niezbędnych urządzeń w dwóch pozostałych punktach tj. Urząd Gminy w Wądrożu Wielkim oraz Pałacyk w Muchowie.</p> <p>W roku 2020 jaworska komenda PSP po raz kolejny koordynowała całość prac związanych z dofinansowaniem Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach dotacji KSRG i dotacji MSW i A. Prace związane były z rozdziałem środków, przygotowaniem stosownych wniosków o ich pozyskanie, nadzorem nad realizacją podpisanych umów oraz nad prawidłowym ich rozliczeniem . W ramach środków z dotacji KSRG do jednostek OSP KSRG z powiatu jaworskiego trafiło łącznie 805.213,00 zł, co pozwoliło na zakup sprzętu i remonty strażnic na łączną wartość 2.597.284,27 zł w ramach dotacji MSW i A jednostki OSP spoza KSRG z terenu powiatu otrzymały łącznie 35.854,00 zł, co pozwoliło na zakup sprzętu i remonty strażnic na łączną wartość 49.957,65 zł.</p> <p>Rok 2020 był rekordowy w zakresie zakupu pojazdów pożarniczych. Udało się pozyskać fabrycznie nowe samochody pożarnicze dla OSP Małuszów, OSP Kaczorów, OSP Paszowice, OSP Budziszów Wielki. Pomoc finansową z budżetu powiatu otrzymała także Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze w wysokości 11.700,00 zł na przegląd i konserwację masztu antenowego oraz zakup radiostacji. W ramach darowizny przekazano fabrycznie nowy komputer przenośny Laptop DELL oraz mysz bezprzewodową o łącznej wartości 3.020,00 zł . Sprzęt ten został przekazany na działania związane z zarządzaniem kryzysowym - epidemią COVID.</p> <p>Dodatkowo, Powiat Jaworski wsparł Jednostkę Ratowniczo – Gaśniczą w Bolkowie kwotą 2.500,00 zł na dofinansowanie doposażenia zakupionego przez Jednostkę ciężkiego pojazdu pożarniczego.</p>
<p>Zadania monitorowane</p>	<p>Podjęte działania w latach 2018-2020</p>
<p>ZPA.1-2. Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii</p>	<p>Na terenie powiatu jaworskiego nie występują zakłady o dużym ryzyku (ZDR) i zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR), mogące stanowić przyczynę powstania poważnej awarii.</p>

przemysłowych (ZDR, ZZR)	
ZPA.2-2. Doskonalenie systemu ratowniczego na poziomie gminnym, w tym doposażenie jednostek OSP	opisano w pkt. ZPA.2-1.
ZPA.2-3. Edukacja społeczeństwa w celu prawidłowych zachowań podczas wystąpienia zagrożeń wynikających z poważnych awarii	Na terenie powiatu jaworskiego nie występują zakłady o dużym ryzyku (ZDR) i zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR), mogące stanowić przyczynę powstania poważnej awarii. W razie potrzeb mieszkańcy powiatu będą szkoleni na wypadek wystąpienia poważnej awarii.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

4. Stopień realizacji działań w latach 2021-2023

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 6 zadań własnych oraz 15 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 11 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego (spełnienie norm jakości powietrza)</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>OKP.1. Efektywność energetyczna i ograniczenie emisji ze źródeł komunalnych i przemysłowych</p> <p>OKP.2. Poprawa warunków ruchu drogowego na terenie powiatu</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
<p>OKP.1-1.</p> <p>Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w powiecie jaworskim - termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej powiatu jaworskiego</p>	<p>Zadanie pn. „Poprawa efektywności energetycznej budynków Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego oraz budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Jaworze - Poprawa jakości życia mieszkańców” zostało zrealizowane w latach 2022-2023. Wydatkowano na ten cel łącznie 14 221 419,06 zł.</p>
<p>OKP.1-2.</p> <p>Wdrożenie infrastruktury energetycznej w oparciu o odnawialne źródła energii w budynkach DPS na terenie powiatu jaworskiego</p>	<p>Zadanie zaplanowane do realizacji w późniejszym okresie.</p>
<p>OKP.1-3.</p> <p>Monitoring inwestycji budowlanych pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu</p>	<p>W ramach działalności kontrolnej na terenie powiatu jaworskiego przeprowadzono ogółem 3 kontrole w podmiotach gospodarczych. Kontrole dotyczyły przestrzegania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.
<p>OKP.1-4.</p> <p>Roczne raporty o nowych i zmienianych decyzjach i zgłoszeniach dla instalacji na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, decyzjach zobowiązujących do pomiarów</p>	<p>W latach 2021-2023 na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w zakresie wprowadzenia gazów i pyłów do powietrza prowadzono 9 postępowań, które zakończyły się wydaniem 9 decyzji.</p>

emisji	
OKP.1-5. Akcje edukacyjne w jednostkach powiatowych podnoszące świadomość społeczną w zakresie efektywności energetycznej oraz potrzebę ochrony klimatu i powietrza	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony jakości powietrza oraz gospodarki niskoemisyjnej na terenie powiatu jaworskiego realizowana jest m.in. przez placówki oświatowe w ramach realizowanego programu. Ponadto działania edukacyjne w tym zakresie prowadzone były w punktach konsultacyjnych utworzonych na obszarze gmin w ramach programu „Czyste Powietrze”.
OKP.2-1. Przebudowa dróg powiatowych i wojewódzkiej oraz budowa ścieżek rowerowych - ujęto w Obszarze interwencji: ZH: ZAGROŻENIA HAŁASEM	uwzględniono w obszarze interwencji ZH
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2021-2023
OKP.1-6. Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej miasta i gminy Bolków , w tym m.in.: A. Termomodernizacja budynków na terenie gminy Bolków B. Wymiana źródeł ciepła na nowe, bardziej ekologiczne w budynkach na terenie gminy Bolków C. Montaż OZE dla budynków na terenie gminy Bolków D. Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie oraz modernizacja instalacji i urządzeń na efektywne energetycznie w budynkach na terenie gminy Bolków E. Wymiana oświetlenia na energooszczędne w budynkach na terenie gminy Bolków F. Modernizacja oświetlenia	W 2021 roku kontynuowano prace w ramach porozumienia dotyczącego wspólnego przedsięwzięcia pomiędzy gminami: Bolków, Mściwojów, Krotoszyce, Paszowice i Wądroże Wielkie pn. „Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii” zawartego w dniu 27.02.2019r. na potrzeby ubiegania się o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w trybie konkursowym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 Osi Priorytetowej 3 Gospodarka niskoemisyjna Działania 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – Poddziałanie Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym. Celem projektu jest poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez udzielenie grantów umożliwiających wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła. Wsparcie obejmie modernizację systemów grzewczych poprzez wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła na podłączenie do sieci ciepłowniczej / chłodniczej lub instalację źródeł ciepła opartych o OZE lub instalację kotłów spalających biomasę lub paliwa gazowe. W ramach projektu w 2021 roku Gmina Bolków podpisała z mieszkańcami 89 umów o powierzenie grantu w wysokości max 20.000,00 z przeznaczeniem na modernizację systemów grzewczych, obejmujące wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła na: instalację źródeł ciepła opartych o OZE, instalację kotłów spalających biomasę lub paliwa gazowe, ogrzewanie elektryczne z wykorzystaniem instalacji fotowoltaicznych. Dodatkowo w 2021 roku został podpisany aneks do umowy o dofinansowanie projektu zwiększający kwotę dofinansowania z kwoty 1 501 574,89 zł, na kwotę 1 982 338,91 zł, dzięki czemu w 2022 roku zostanie udzielonych kolejnych 25

<p>ulicznego gmina Bolków G. Modernizacja oraz budowa sieci elektroenergetycznych na terenie gminy Bolków wraz z modernizacją stacji i rozdzielni</p>	<p>grantów. <u>Modernizacja i renowacja ratusza w Bolkowie - etap III</u> elewacja budynku, ratusz wzniesiony w XVIII, zabytek architektury barokowej, siedziba Urzędu Miejskiego w Bolkowie. W okresie objętym raportem Gmina Bolków otrzymała dotację w wysokości 1 650 000,00 zł na realizację przedsięwzięcia w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”, w związku z tym w dniu 23.01.2023 r. została podpisana umowa z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu nr 0048/D/CM/LG/2023 (nr nadany przez Gminę Bolków 8/2023). W związku z powyższym zostały opracowane dokumenty programowe „Ciepłe Mieszkanie” i od dnia 9.10.2023 r. ogłoszono nabór wniosków w Programie dla mieszkańców Gminy Bolków. Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów i gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. W roku 2023 zostało złożonych 10 wniosków o dofinansowanie, które zostały rozpatrzone pozytywnie i zawarto umowy na realizację przedsięwzięć z beneficjentami końcowymi, którymi są mieszkańcy Gminy, na kwotę 190 000,00 zł.</p>
<p>OKP.1-7. Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej m. Jawora, w tym m.in.: A. Termomodernizacja MOPS w Jaworze B. Termomodernizacja obiektu przy ul. Moniuszki 6 w Jaworze C. Termomodernizacja obiektu przy ul. Starojaworskiej 82 w Jaworze - termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Jawor D. Termomodernizacja z rozbudową Krytej Pływalni "Słowianka" E. Rozwój zielonych terenów</p>	<p>Modernizacja systemów grzewczych oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii, w celu zwalczania emisji kominowej na terenie Gminy Jawor”; RPOWD, Działanie: 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym. Wniosek został złożony w kwietniu 2019 r., umowę o dofinansowanie podpisano w grudniu 2019 r. Realizacja odbywała się w latach 2020-2022 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Całkowita wartość zadania: 3.621.843,56 zł, - Wydatki kwalifikowalne: 3.464.878,76 zł, - Wydatki niekwalifikowalne: 156.964,80 zł, - Kwota dofinansowania: 2.945.146,94 zł. <p>Dzięki współpracy z Gminą Jawor, zgorzelecka spółka OZE Holding³ mogła prowadzić zaawansowane prace nad dokumentacją projektową, w celu uzyskania zgody na budowę w Jaworze dużej elektrowni fotowoltaicznej o mocy 12 MW. Inwestycja realizowana będzie na 12 hektarowym terenie, w ramach Klastra Mądrej Energii. Cel jest taki, aby Jawor stał się zielonym miastem, a uliczne lampy, szkoły, czy jednostki gminne były zasilane energią wytwarzaną z OZE.</p>

<p>Jawora jako element systemu wymiany i regeneracji powietrza w gminie</p> <p>F.</p> <p>Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej w mieście Jawor (mikroinstalacje)</p> <p>G.</p> <p>Termomodernizacja budynków mieszkalnych</p> <p>H.</p> <p>Ograniczenie niskiej emisji w mieście Jawor poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych</p>	
<p>OKP.1-8.</p> <p>Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Męcinka</p>	<p>W okresie sprawozdawczym realizowano projekt pn. „Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii – zwalczanie emisji kominowej w Gminie Męcinka”, którego celami szczegółowymi było:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną w sektorze mieszkaniowym na terenie Gminy Męcinka; - Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy Męcinka i strefy dolnośląskiej; - Poprawa warunków sanitarnych życia na terenie Gminy Męcinka i strefy dolnośląskiej i zmniejszenie ryzyka zachorowalności na choroby związane z jakością powietrza, w tym choroby układu oddechowego; - Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez poprawę stanu powietrza. <p>W latach 2022/2023 Gmina wykonała inwestycję o wartości ponad 6 mln zł obejmującą swoim zakresem wymianę okien, ocieplenie ścian i dachu oraz nową elewację. Zamontowany został nowoczesny system grzewczy z pompą ciepła oraz instalacją fotowoltaiczną. Gmina pozyskała dotację unijną w wysokości ponad 5 mln zł.</p>
<p>OKP.1-9.</p> <p>Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Mściwojów, w tym m.in.:</p> <p>A.</p> <p>Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy</p> <p>B.</p> <p>Wymiana pieców</p> <p>C.</p>	<p><u>Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii.</u> W ramach realizacji projektu zainicjowanego w roku 2020, podpisano umowy z Grantobiorcami, a do końca 2021 roku wypłacono łącznie 31 grantów na łączną kwotę 614.409,00 zł. Dodatkowo, w związku z pojawieniem się oszczędności Urząd Marszałkowski dokonał rozdziału dodatkowych środków na dotacje. Wobec powyższego gmina Mściwojów otrzymała dodatkowe 200 tys. na granty. Konkurs uzupełniający został ogłoszony w roku 2022.</p> <p>Termomodernizacja budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Mściwojowie – II etap. Zadanie realizowane przez GOZ Mściwojów. Na realizację przedsięwzięcia przekazano dotację</p>

<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej</p> <p>D.</p> <p>Modernizacja oświetlenia obiektów w Mściwojowie</p> <p>E.</p> <p>Budowa instalacji słonecznych do ogrzewania wody w indywidualnych budynkach mieszkalnych</p> <p>F.</p> <p>Termomodernizacja budynków wielorodzinnych</p>	<p>celową w wysokości 70 tys. zł.</p>
<p>OKP.1-10.</p> <p>Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Paszowice, w tym m.in.:</p> <p>A.</p> <p>Termomodernizacja budynków komunalnych wraz z wykorzystaniem OZE</p> <p>B.</p> <p>Systematyczna ale stopniowa wymiana sprzętu biurowego, urządzeń elektrycznych (m.in. klimatyzatory, podgrzewacze wody, AGD) oraz oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie</p> <p>C.</p> <p>Budowa nowych i modernizacja istniejących budynków publicznych z uwzględnieniem koncepcji energooszczędności wraz z wykorzystaniem OZE</p> <p>D.</p> <p>Kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych zarządzanych przez Urząd Gminy</p> <p>E.</p> <p>Modernizacja / wymiana oświetlenia ulicznego - wymiana na bardziej efektywne energetycznie, zastosowanie automatyki sterowania</p>	<p>W roku 2022 wymieniono piec w Schronisku Młodzieżowym w Pogwizdowie. Zamontowano również klimatyzację w budynku Urzędu Gminy, co pozwoli na alternatywne ogrzewanie w przypadku zbyt wysokich cen gazu.</p>

<p>oświetleniem</p> <p>F.</p> <p>Termomodernizacja budynków usługowych/przemysłowych oraz budynków mieszkalnych wraz z wykorzystaniem OZE</p> <p>G.</p> <p>Wymiana oświetlenia na energooszczędne w budynkach gminnych - Zwiększenie efektywności energetycznej</p>	
<p>OKP.1-11.</p> <p>Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Wądroże Wielkie, w tym m.in.:</p> <p>A.</p> <p>Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z zastosowaniem nowoczesnych technologii w gminie Wądroże Wielkie</p> <p>B.</p> <p>Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych</p> <p>C.</p> <p>Modernizacja i wymiana oświetlenia ulicznego</p> <p>D.</p> <p>Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii</p> <p>E.</p> <p>Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej</p>	<p>Partnerski projekt Gmin: Bolków, Paszowice, Krotoszyce, Wądroże Wielkie i Mściwojów pn. „Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii” o wartości 6.839.940,70 zł otrzymał dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w kwocie 5.805.449,57 zł.</p> <p>W roku 2021 przeprowadzono II nabór wniosków. W ramach konkursu mieszkańcy złożyli 18 wniosków, na kwotę blisko 350 000 zł. Dzięki realizacji programu udało się w roku 2021 zlikwidować 26 nie ekologicznych źródeł energii. Natomiast w 2022 roku były to już 63 wymienione źródła.</p> <p>Gmina podjęła również szereg działań, mających na celu eliminację źródeł zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw w piecach c.o.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozyskano dofinansowanie w kwocie 5 mln zł w ramach programu Polski Ład na zadanie poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, - pozyskano 3 mln. zł. na remont i termomodernizację budynków oświatowych w ramach RPO WD. <p>Z końcem maja 2023 r zakończono realizację partnerskiego projektu Gmin: Bolków, Paszowice, Krotoszyce, Wądroże Wielkie i Mściwojów pn. „Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii” o wartości 6.839.940,70 zł który otrzymał dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w kwocie 5.805.449,57 zł.</p> <p>Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w wybranych gminach Dolnego Śląska, w ramach którego przeprowadzono termomodernizację w budynkach szkoły podstawowej w Budziszowie Wielki, Wądrożu Wielkim oraz Przedszkolu Gminnym w Wądrożu Wielkim zadanie na lata 2022 -2023.</p> <p>„Ciepłe mieszkanie” to pierwszy rządowy program kierowany do wszystkich gmin w zakresie wspierania zmiany źródeł ogrzewania, jak i też drobnej termomodernizacji przeznaczonej dla budownictwa wielorodzinnego. Celem programu jest</p>

	<p>poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych na terenie Gminy Wądroże Wielkie. Gmina Wądroże Wielkie przystąpiła do programu „Ciepłe mieszkanie” w 2022 roku, a w roku 2023 w ramach programu uzyskała dofinansowanie dla 4 Beneficjentów na łączną kwotę 24 453,12zł. Wymienione zostały wysokoemisyjne źródła ciepła tzw. „kopciuchy“ na ekologiczne źródła ciepła tj. kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie.</p>
<p>OKP.1-12. Budowa stacji pomiarowej Jawor oraz rozbiórka stacji redukcyjno-pomiarowej Jawor (przebudowa infrastruktury gazowej)</p>	<p>GAZ-SYSTEM SA zrealizował zadanie w latach 2018-2020.</p>
<p>OKP.1-13. Modernizacja sieci gazowej i przyłączenie nowych odbiorców na terenie powiatu jaworskiego</p>	<p>Operatorem Systemu Dystrybucyjnego na terenie Miasta Jawor jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział we Wrocławiu. Spółka ta zgodnie z taryfą PSG odbiorcy z terenu Gminy Jawor należą grupy odbiorców ciśnienia nie wyższego niż 0,5 MPa.</p> <p>W latach 2021-2023 wybudowano około 4,837 km sieci gazowej dystrybucyjnej do której podłączono 58 szt. przyłączy gazowych.</p> <p>Wybudowano stację redukcyjno - pomiarową gazu, związaną z gazyfikacją gminy Wądroże Wielkie.</p>
<p>OKP.1-14. Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach</p>	<p>Zadanie realizowane jest na bieżąco przez gminy powiatu jaworskiego, a sprawozdania przekazywane są w ramach programu ochrony powietrza do Marszałka Województwa Dolnośląskiego.</p>
<p>OKP.1-15. Odpowiednie zapisy w MPZP dotyczące ochrony klimatu i powietrza (podłączenia do sieci ciepłowniczej, zabudowa umożliwiająca przewietrzanie, zielen izolacyjna, konieczność budowy ścieżek rowerowych itp.)</p>	<p>Zadanie realizowane przez samorzady gminne na terenie powiatu. W każdym nowo uchwalanym lub zmienianym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, brane pod uwagę są możliwości podłączenia nieruchomości do sieci ciepłowniczej (Miasto Jawor), rozwój terenów zieleni czy budowa ścieżek rowerowych. Rozwiązania takie są wykorzystywane w miarę możliwości przy projektowaniu planów.</p>
<p>OKP.1-16. Ograniczenie emisji</p>	<p>Zadanie realizowane przez podmioty prowadzące działalność wydobywczą na terenie powiatu. Podmioty realizują zadanie na</p>

<p>niezorganizowanej pyłów z kopalni (głównie kruszywa) na terenach miejskich strefy dolnośląskiej (pasy zieleni ochronnej, zraszanie obszarów o nadmiernym pyleniu itp.)</p>	<p>bieżąc usuwając nadmierne zapylenia wokół zakładów.</p>
<p>OKP.1-17. Monitoring jakości powietrza na podstawie modelowania zanieczyszczeń</p>	<p>Według danych GIOŚ, co roku przeprowadzana jest ocena jakości powietrza w rejonie powiatu jaworskiego. Opiera się ona na danych pochodzących z „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim, Raportu wojewódzkiego za rok 2021, 2022 i 2023” oraz danych z systemu monitoringu jakości powietrza. Oceny w strefie dolnośląskiej (w tym powiat jaworski), prowadzone są w oparciu o stacje umiejscowione poza terenem powiatu strzelińskiego, tj. m.in. stacje pomiarowe w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legnicy, która prowadzi pomiar automatyczny: benzo(a)piren, kadm, tlenek węgla, nikiel, tlenek azotu, dwutlenek azotu, tlenki azotu, ołów, pył zawieszony PM10, dwutlenek siarki, - Strzegomiu, która prowadzi pomiar automatyczny: NO, NO2, NOx,, PM10, ozon.
<p>OKP.1-18. Akcje edukacyjne w jednostkach uświadamiające potrzebę ochrony klimatu i powietrza (np. szkodliwość spalania odpadów w piecach, alternatywne systemy transportu, korzyści ze zbiorczych systemów ogrzewania, termomodernizacji budynków, wykorzystania OZE itp.)</p>	<p>Gmina Paszowice W ramach projektu "Mierzymy się ze smogiem" Szkoła Podstawowa w Pogwizdowie otrzymała bezpłatnie pakiet edukacyjny, w skład którego wchodzi: miernik jakości powietrza, tablica LED do wyświetlania danych pomiarowych zamontowana na zewnątrz budynku szkoły, ekran edukacyjny zamontowany wewnątrz budynku do wyświetlania danych pomiarowych oraz prezentacji treści edukacyjnych.</p>
<p>OKP.2-3. Budowa, przebudowa, modernizacje dróg - ujęto w Obszarze Interwencji: ZAGROŻENIA HAŁASEM</p>	<p>uwzględniono w obszarze interwencji ZH</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

4.2. Zagrożenia hałasem

W zakresie zagrożenia hałasem w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 5 zadań własnych oraz 19 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zagrożenia hałasem na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 12 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania hałasu na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

Cel: Ochrona środowiska i ludzi przed hałasem	
Kierunek interwencji:	
ZH.1.Ograniczenie występowania przekroczeń normatywnych hałasu komunikacyjnego	
ZH.2.Ograniczenie uciążliwości hałasu przemysłowego	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
ZH.1-1. Poprawa dostępności transportowej powiatu jaworskiego poprzez przebudowę drogi powiatowej 2184D - etap I, II, III	Zadanie zrealizowano w poprzednim okresie sprawozdawczym.
ZH.1-2. Poprawa bezpieczeństwa na drodze powiatowej nr 2822D relacji Jawor - Myślubórz poprzez przebudowę drogi i budowę ścieżki pieszo-rowerowej prowadzącej od drogi krajowej nr 3 w kierunku Parku Krajobrazowego "Chełmy"	Zadanie zrealizowano w poprzednim okresie sprawozdawczym.
ZH.1-3. Przebudowa dróg powiatowych w celu poprawy jakości połączeń komunikacyjnych na obszarze powiatu jaworskiego	<p>W 2021 roku zrealizowano zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniu ul. Strzegomskiej, Piastowskiej, Armii Krajowej i Szpitalnej w Jaworze poprzez budowę mini ronda” - koszt zadania 406 027,00 zł, - „Przebudowa dróg powiatowych na obszarze powiatu Jaworskiego (RFIL) w kwocie 2 477 380,32 zł. <p>W 2022 roku zrealizowano zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa chodników przy drogach powiatowych, koszt: 38 376,00 zł, - przebudowa muru oporowego wzdłuż drogi powiatowej nr 2826D w km 0+912-0+937 nad potokiem Mokrzyzna w m. Myślów, koszt: 423 508,72 zł, - rozbiórka istniejącego przepustu i budowa nowego obiektu w ciągu drogi powiatowej nr 2815 D nad potokiem Rogozina w m. Lipa, koszt: 553 510,69 zł, - przebudowa drogi powiatowej nr 2188D w miejscowości Snowidza o długości około 1,5 km – ETAP I, koszt: 28 068,60 zł, - remont drogi powiatowej realizowanej w ramach inwestycji pn. „ Przebudowa drogi powiatowej nr 2796D Sady Dolne – Sady Górne w km 0+200-6+990, Etap I i II” – ETAP I, koszt: 3 171 398,90 zł, - budowa chodników przy drogach powiatowych nr

	<p>2184D w Mierzycach oraz 2177D w miejscowości Kępy, koszt: 44 893,00 zł,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi powiatowej nr 2836D - ul. Piastowska o dł. ok. 600 m wraz z remontem chodnika i budową zatoki postojowej, koszt: 47 810,45 zł, - przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 2815D relacji Lipa- Jastrowiec-Pogwizdów o dł. ok. 4,8 km, koszt: 2 891 577,18 zł, - przebudowa drogi powiatowej nr 2796D Sady Dolne - Sady Górne w km 0+200 -6+990, Etap I i II" - Etap II, koszt: 4 493 429,47 zł, - budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2814D w miejscowości Paszowice, koszt: 60 270,00 zł, - przebudowa dróg powiatowych nr 2176 D relacji Jawor –Godziszowa oraz nr 2805D relacji Nieraszków – Zimnik, koszt: 19 600,00 zł, <p>W 2023 roku zrealizowano zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa chodnika przy drodze powiatowej 2790D Bielany -Gądków w miejscowości Bielany na odcinku 470 mb, koszt 18 670,66 zł, - budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 2184 D w Mierzycach na odcinku 208 mb, koszt 21 200,00 zł, - budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2814D w miejscowości Paszowice, koszt: 3 650 155,60 zł, - przebudowa drogi powiatowej nr 2188D w miejscowości Snowidza o długości około 1,5 km – ETAP I, koszt: 4 444 214,20 zł, - budowa chodników przy drogach powiatowych nr 2184D w Mierzycach oraz 2177D w miejscowości Kępy, koszt: 1 870 001,11 zł, - przebudowa drogi powiatowej nr 2836D - ul. Piastowska o dł. ok. 600 m wraz z remontem chodnika i budową zatoki postojowej, koszt: 3 413 558,10 zł, - przebudowa drogi powiatowej nr 2177D w miejscowości Budziszów Mały o dł. ok 1,2 km, koszt: 1 973 997,32 zł, - przebudowa drogi powiatowej nr 2809D w miejscowości Słup o dł. ok 1,9 km, koszt: 5 239 746,76 zł. <p>W 2023 roku zadanie pn. „Przebudowa dróg powiatowych na obszarze Powiatu Jaworskiego - Poprawa infrastruktury drogowej” nie zostało zrealizowane, ponieważ mimo ogłaszanych przetargów na realizację zadania nie wpłynęły żadne oferty.</p>
<p>ZH.1-4. Droga wojewódzka nr 363 i 374: Opracowanie koncepcji na modernizację skrzyżowania ul. Kuzienniczej w Jaworze</p>	<p>W poprzednim okresie sprawozdawczym zrealizowano zadania:</p> <p>„Poprawa nawierzchni dróg wojewódzkich – przebudowa skrzyżowania ul. Kuzienniczej w Jaworze (droga wojewódzka nr 374) z ul. Słowackiego (droga nr 2176D),</p>

<p>(droga wojewódzka nr 374) z ul. Słowackiego (droga nr 2176D) w celu poprawy płynności ruchu - Przebudowa ulicy Wiejskiej w Jaworze (droga nr 363) wraz z chodnikiem od skrzyżowania z drogą nr 374 na odcinku ok. 300 m - Przebudowa ulicy Limanowskiego w Jaworze (droga nr 363) od skrzyżowania z drogą krajową nr 3 do mostu przez rzekę Nysa Szalona na odcinku ok. 930 m</p>	<p>„Przebudowa nawierzchni drogi od km 0+881 -1+263 w Jaworze”.</p> <p>W 2021 roku zrealizowano zadanie:</p> <p>„Przebudowa nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 374 ul. Lubińska i ul. Kuzienniczej w Jaworze wraz z budową chodników i odwodnienia” ponosząc koszt 1 715 145,01 zł.</p>
<p>ZH.2-1</p> <p>Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu i ich nadzór</p>	<p>W latach 2021-2023 nie wydawano decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.</p>
<p>Zadania monitorowane</p>	<p>Podjęte działania w latach 2021-2023</p>
<p>ZH.1-5.</p> <p>Budowa drogi ekspresowej S3 (odcinek: Legnica - Jawor - Paszowice - Bolków - granica państwa)</p>	<p>GDDKiA zrealizowała odcinek: Legnica - Jawor - Paszowice – Bolków (o długości ok. 36,8 km). Inwestycja położona jest w całości w obszarze administracyjnym województwa dolnośląskiego, w powiatach: legnickim, jaworskim i świdnickim, na terenie gmin: Krotoszyce, Męcinka, Mściwojów, Jawor, Paszowice, Bolków i Dobromierz. Początek odcinka znajduje się w miejscowości Dunino w pobliżu autostrady A4, natomiast koniec odcinka zlokalizowany jest w miejscowości Sady Dolne w rejonie Bolkowa.</p> <p>Odcinek Bolków – granica Państwa jest w trakcie realizacji.</p>
<p>ZH.1-6.</p> <p>Budowa obwodnicy Bolkowa w ciągu drogi krajowej nr 3 i 5</p>	<p>GDDKiA w 2020 roku zakończyła budowę obwodnicy Bolkowa, w ramach której powstał m.in. odcinek jednojezdniowej drogi klasy GP o długości około 5,7 km.</p>
<p>ZH.1-7.</p> <p>Remont drogi krajowej nr 5 na odcinku Wierzchosławice–Domanów w km 415+300-417+450</p>	<p>Zadanie zrealizowano w 2020 roku.</p>
<p>ZH.1-8.</p> <p>Remont drogi krajowej nr 3 na odcinku: Małuszów-Jawor, w Jaworze, Sokola – Świny, Bolków - Jeżów</p>	<p>Zadanie zrealizowano w 2020 roku.</p>
<p>ZH.1-9.</p> <p>Utrzymanie w dobrym stanie</p>	<p>Zadanie zrealizowano w 2020 roku.</p>

<p>technicznym. Wprowadzenie środków trwałego uspokojenia ruchu. Droga krajowa Nr 3 (m. Kaczorów).</p>	
<p>ZH.1-10. Budowa / przebudowa dróg gminnych: A. Przebudowa ul. Cukrowniczej w Jaworze wraz z infrastrukturą towarzyszącą B. Przebudowa drogi gminnej Budziszów Wielki - Rąbienice C. Przebudowa drogi gminnej i drogi wewnętrznej w Pawłowicach Wielkich D. Przebudowa drogi Jenków – Gądków</p>	<p>Zadania zrealizowano w latach 2018-2020.</p>
<p>ZH.1-11. Modernizacja i remont istniejących dróg gminnych</p>	<p>Gmina Bolków W 2021 r. na terenie gminy dokonano przebudowy 490 m dróg o łącznej powierzchni 2200 m². Dodatkowo na bieżąco wykonywano remonty cząstkowe nawierzchni asfaltowej dróg (zgodnie z potrzebami). Inwestycją z najbardziej rozbudowanym zakresem prac był „Remont kapitalny nawierzchni drogi publicznej nr 112239D dz. ewid. 605 obręb Bolków 0002 – ul. Słowackiego w Bolkowie”. Wartość inwestycji wyniosła 119 999,46 zł. W 2022 r. na terenie gminy dokonano remontu 1 089 m dróg o łącznej wartości 204 867,46 zł.</p> <p>Miasto Jawor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa ulicy Rzeckiego w Jaworze. - Przebudowa ulicy Kasprowicza w Jaworze, - Przebudowa ul. Wyszyńskiego na odcinku od skrzyżowania z ul. Legnicką do skrzyżowania z ul. Poniatowskiego. <p>Gmina Mściwojów Przebudowa drogi Niedaszów I – etap II i droga dojazdowa do gruntów rolnych niezrealizowana na terenie obrębu objętego PROW - działka 107. Na realizację przedsięwzięcia pozyskano dotację celową z budżetu Województwa Dolnośląskiego w wysokości 280.500,00 zł. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 415.027,53 zł.</p>

	<p>Przebudowa drogi gminnej w Godziszowej dz. nr 172/1. Środki wydatkowane w roku 2021 na ten cel wynosiły 558.454,96 zł. Na zadanie pozyskano dotacje celową z budżetu Wojewody Dolnośląskiego w wysokości 88.200,00 zł.</p> <p>Przebudowa drogi gminnej nr 110651D w Grzegorzowie. Zadanie polegające na wykonaniu 6 studni chłonnych, o wartości ogółem 43.412,11 zł brutto.</p> <p>W roku 2022 w ramach zadania pn. "Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Mściwojów" przebudowano łącznie 1545 mb dróg gminnych, które zyskały nowe nawierzchnie mineralnobitumiczne.</p> <p>Zakończono osiem inwestycji o wartości blisko 3,8 mln zł. W ramach ww. zadania w trakcie realizacji jest pozostałe pięć dróg, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none">- droga w Grzegorzowie w granicach działek 117/8 i 117/18 oraz droga na działce nr 56/3, droga gminna w Targoszynie na działce nr 242,- droga w Godziszowej w granicach działek nr 170, 220, 211/14, 211/4, 130 i 131/1, a także droga na działce nr 239 również w Godziszowej. <p>Powyższe inwestycje realizowane są w ramach "Programu Rządowego Fundusz Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych", z którego uzyskano Promesę w wysokości 5.208.000,00 zł.</p> <p>Na pokrycie wkładu własnego Gmina dodatkowo pozyskała finansowanie z budżetu Województwa Dolnośląskiego oraz Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.</p> <p>W 2023 roku zostało wykonane m.in. zadanie pn. "Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Mściwojów" w ramach "Programu Rządowego Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych". Wartość łączna robót brutto wyniosła 6.737.423,00 zł. Łączne wydatki majątkowe na infrastrukturę publicznych dróg gminnych w 2023 r. wyniosły 8.101.245,74 zł. Dokonano nakładów na drogi dojazdowe do gruntów rolnych w obszarze scalania gruntów w miejscowości Luboradz i Niedaszów na łączną kwotę 948.522,63 zł przy dofinansowaniu z samorządu województwa.</p> <p>Gmina Paszowice</p> <p>Przebudowa drogi gminnej zlokalizowanej na działkach 139/3 i 83 obręb Wiadrów, gmina Paszowice. Powstało 815 metrów drogi asfaltowej wraz z przepustem drogowym, pięcioma zjazdami do posesji, przejściem dla pieszych, oznakowaniem pionowym i poziomym. Dla zwiększenia bezpieczeństwa zamontowane zostały progi zwalniające oraz oświetlenie 5 lamp solarnych. Wartość wykonanej inwestycji to ponad 700 tys. zł, z czego 324,5 tys. zł jest finansowane z Funduszu Dróg Samorządowych, 63,3 tys. zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, a pozostałe środki pochodzą z budżetu gminy Paszowice.</p>
--	--

	<p>W roku 2023 realizowano następujące projekty:</p> <p>Modernizacja sieci dróg gminnych w Gminie Paszowice – 2 338 271,25 zł. Zadanie finansowane ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 2 081 238,72 zł, ze środków z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w kwocie 69 630,00 zł, ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych COVID-19 w kwocie 180 594,48 zł oraz ze środków własnych w wysokości 6 808,05 zł. W ramach zadania dokonano przebudowy nawierzchni 12 odcinków dróg o łącznej długości 4,17 km.</p> <p>Gmina Wądroże Wielkie</p> <p>Przebudowa drogi gminnej 107388D w zakresie odbudowy mostu na rzece Wierzbak</p> <p>Przebudowa dróg wewnętrznych w miejscowości Bielany</p> <p>Przebudowa drogi w Jenkowie – 500 mb.</p> <p>Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych dz. 167 i 168 obręb Kosiskach - 410 mb,</p> <p>Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych dz. 137 obręb Skała - 380 mb,</p>
<p>ZH.1-11.</p> <p>Modernizacja i remont istniejących dróg gminnych Bolków</p>	<p>Gmina Bolków realizowała remonty dróg gminnych - w 2020 roku wykonano cykliczne (coroczne) prace związane z uzupełnieniem nawierzchni asfaltowych dróg gminnych, m.in. ul. Bema, ul. Rycerska na wysokości bud. 18, ul. Szpitalna, ul. Żeromskiego i zjazd do ul. Kościuszki, ul. Niepodległości, ul. Mickiewicza, ul. Reymonta o pow. ok 1300 m². Dodatkowo wykonano inwestycje na drogach gminnych tj. ul. Wiśniowa, ul. Świerkowa, Gorzanowice 6 domków i fragment drogi Mysłów – Radzimowice. Na drogach tych został ułożony asfalt w miejsce istniejących traktów gruntowych utwardzonych.</p>
<p>ZH.1-12.</p> <p>Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 374 w zakresie budowy chodnika w m. Zębowice</p>	<p>DSDiK, Gmina Paszowice – zrealizowano.</p>
<p>ZH.1-13.</p> <p>Przebudowa drogi powiatowej nr 2622D oraz budowa chodnika i kanalizacji deszczowej w Sichowie</p>	<p>Gmina Męcinka – zrealizowano.</p>
<p>ZH.1-15.</p> <p>Monitoring hałasu komunikacyjnego</p>	<p>W latach 2021-2023 nie prowadzono monitoringu hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu jaworskiego.</p>
<p>ZH.1-16.</p> <p>Edukacja w zakresie szkodliwości</p>	<p>W edukacji ekologicznej dotyczącej szkodliwości hałasu i promowanie rozwiązań redukcji hałasu uczestniczą jednostki</p>

hałasu i promowanie rozwiązań redukcji hałasu (np. promowanie transportu publicznego i jazdy na rowerze)	oświatowe, domy kultury, lokalna prasa oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśluborzu. Edukacja prowadzona jest w większym zakresie jak tylko dotyczącej hałasu.
ZH.2-2. Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich MPZP	opisano w pkt. ZH 1-14.
ZH.2-3. Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych	opisano w pkt. ZH 1-14.
ZH.2-4. Monitoring hałasu przemysłowego i kontrole interwencyjne	WIOŚ we Wrocławiu Delegatura w Legnicy nie prowadzi kontroli interwencyjnych dotyczących uciążliwości akustycznej zakładów i instalacji, które nie posiadają decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu lub pozwolenia zintegrowanego, gdyż pomiary hałasu wykonane w ramach takich kontroli, nie mogą być podstawą do stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku określonego rozporządzeniem Ministra Środowiska i wydania przez właściwy organ ochrony środowiska decyzji, o której mowa w art. 115a Poś.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

4.3.Pola elektromagnetyczne

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 1 zadania własnego oraz 3 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących minimalizacji oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 13 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

Cel: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	
Kierunek interwencji:	
PEM.1. Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
PEM.1-1. Monitorowanie wyników i oceny pomiarów PEM wykonywanych przez WIOŚ	W 2021 roku na obszarze powiatu jaworskiego wytypowano 3 punkty pomiarowe monitoringu stałego pól elektromagnetycznych prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska: w Jaworze przy ul. Sikorskiego (pomiar 0,04 WMe) i przy ul. Wrocławskiej (pomiar 0,03 WMe)

	<p>oraz w Bolkowie przy ul. Szpitalnej (pomiar 0,03 WMe).</p> <p>W 2022 roku na obszarze powiatu jaworskiego wytypowano 3 punkty pomiarowe monitoringu badawczego pól elektromagnetycznych prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska: w Męcince (pomiar <1 WMe), Drzymałowicach(gm. Męcinka (pomiar <1 WMe) i Kwietnikach gm. Paszowice (pomiar <1 WMe).</p> <p>W 2023 roku na obszarze powiatu jaworskiego wytypowano 3 punkty pomiarowe monitoringu stałego pól elektromagnetycznych prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska: w Jaworze przy ul. Sikorskiego (pomiar <1 WMe) i przy ul. Wrocławskiej (pomiar <1 WMe) oraz w Bolkowie przy ul. Szpitalnej (pomiar <1 WMe).</p> <p>W żadnym z przebadanych punktów zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WMe nie przekroczył wartości 1.</p>
<p>Zadania monitorowane</p>	<p>Podjęte działania w latach 2021-2023</p>
<p>PEM.1-2.</p> <p>Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do MPZP</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Jaworze uzgadnia bądź opiniuje wszelkie dokumenty planistyczne takie jak: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje celu publicznego, decyzje o warunkach zabudowy, inwestycje realizowane na podstawie specustaw (np. ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych", ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych itp.) pod kątem ich zgodności z zamierzeniami powiatu oraz MPZP.</p>
<p>PEM.1-3.</p> <p>Badania monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego od istniejących źródeł PEM</p>	<p>W 2021 roku na obszarze powiatu jaworskiego wytypowano 3 punkty pomiarowe monitoringu stałego pól elektromagnetycznych prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska: w Jaworze przy ul. Sikorskiego (pomiar 0,04 WMe) i przy ul. Wrocławskiej (pomiar 0,03 WMe) oraz w Bolkowie przy ul. Szpitalnej (pomiar 0,03 WMe).</p> <p>W 2022 roku na obszarze powiatu jaworskiego wytypowano 3 punkty pomiarowe monitoringu badawczego pól elektromagnetycznych prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska: w Męcince (pomiar <1 WMe), Drzymałowicach(gm. Męcinka (pomiar <1 WMe) i Kwietnikach gm. Paszowice (pomiar <1 WMe).</p> <p>W 2023 roku na obszarze powiatu jaworskiego wytypowano 3 punkty pomiarowe monitoringu stałego pól elektromagnetycznych prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska: w Jaworze przy ul. Sikorskiego (pomiar <1 WMe) i przy ul. Wrocławskiej (pomiar <1 WMe) oraz w Bolkowie przy ul. Szpitalnej (pomiar <1 WMe).</p> <p>W żadnym z przebadanych punktów zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności nie stwierdzono</p>

	przekroczeń poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WMe nie przekroczył wartości 1.
PEM.1-4. Odpowiednie planowanie przestrzenne - nadzór nad lokalizacją nowych źródeł promieniowania elektromagnetycznego , odpowiednie zapisy w MPZP	jak w punkcie PEM.1-2.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

4.4. Gospodarowanie wodami

W zakresie ochrony i zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 3 zadań własnych oraz 27 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony i zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 14 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

<p>Cel: Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>GW.1. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</p> <p>GW.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed zjawiskami dotyczącymi m. in. zmian klimatu: powodzią, suszą i deficytem wody</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
GW.1-1. Promowanie priorytetów w zaspokajaniu potrzeb wodnych	Starostwo Powiatowe w Jaworze nie realizowało zadania w latach 2021-2023.
GW.2-1. Monitorowanie i ostrzeganie przed zagrożeniami dotyczącymi zjawisk natury (powodzi, suszy i deficytu wody)	W związku z pojawiającymi się różnymi zagrożeniami na terenie Polski Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (RCB) w lipcu 2018 uruchomiło pilotaż systemu ostrzegania o zagrożeniach za pomocą SMS-ów pod nazwą #Alert RCB.

<p>GW.2-2.</p> <p>Edukacja i szkolenia dotyczące zachowań społeczeństwa i postępowania w przypadku wystąpienia ekstremalnych zjawisk natury związanych z gospodarką wodną</p>	<p>W edukacji ekologicznej dotyczącej nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi, uczestniczą jednostki oświatowe, domy kultury, lokalna prasa oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśluborzu..</p>
<p>Zadania monitorowane</p>	<p>Podjęte działania w latach 2021-2023</p>
<p>GW.1-2.</p> <p>Realizacja warunków korzystania z wód regionu wodnego środkowej Odry</p>	<p>Od 1 stycznia 2018 roku, na podstawie ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.), zostało utworzone Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.</p> <p>Zgodnie z np. 527 ustawy Prawo Wodne, z dniem wejścia w życie ustawy należności, zobowiązania, prawa i obowiązki Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej zostały przejęte przez Wody Polskie.</p> <p>Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które jest również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.</p> <p>W latach 2016–2018 dokonano przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (aWORP) w II cyklu planistycznym. Została ona zrealizowana w ramach projektu POIS.02.01.00-00-0014/16, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu, Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska.</p> <p>Na lata 2016–2022 został zaplanowany projekt pn.: „Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego”. MZP i MRP sporządzono zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego . W latach 2019-2021 przeprowadzono prace zmierzające do powstania II aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym, realizowane w ramach III cyklu planistycznego na okres 6 lat.</p> <p>Zaktualizowane i nowe mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego (zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne) zostały podane do publicznej wiadomości przez ich umieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska i Klimatu w dniu 22 października 2020 r. Są one dostępne na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.</p>

<p>GW.1-3. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>Brak jest informacji o ustanawianiu stref ochronnych ujęć wód powierzchniowych i podziemnych. Według dostępnych materiałów w latach 2018-2020 nie ustanawiano takich stref.</p>
<p>GW.1-4. Weryfikacja wyznaczenia wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych</p>	<p>W latach 2018-2020 nie prowadzono weryfikacji wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych. Na terenie powiatu jaworskiego znajduje się aktualnie jeden taki obszar, który obejmuje zlewnię rzek Cicha Woda i Wierzbiak w gminie Wądroże Wielkie.</p>
<p>GW.1-5. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi</p>	<p>Kontrole prowadzone są na bieżąco przez organ wydający decyzję na wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. Od 2018 roku jest to Zarząd Zlewni w Legnicy PGW Wody Polskie.</p>
<p>GW.1-6. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)</p>	<p>Brak jest szczegółowych danych dotyczących realizacji zadania.</p>
<p>GW.1-7. Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód</p>	<p>Zadanie realizowane przez podmioty gospodarcze, mieszkańców w miejscach gdzie nie ma możliwości przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej. W takich przypadkach jedyną technologią obecnie stosowaną są zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe/przyzakładowe oczyszczalnie ścieków.</p>
<p>GW.1-8. Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>Edukacja ekologiczna dotycząca ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, prowadzone są na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.</p>
<p>GW.2-3. Weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych na pobór wód</p>	<p>Weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych na pobór wód prowadzona jest na bieżąco przez organ wydający decyzje na pobór wód. Od 2018 roku jest to Zarząd Zlewni w Legnicy PGW Wody Polskie.</p>
<p>GW.2-4. Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych w ramach</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w latach 2018-2020.</p>

<p>zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć</p>	
<p>GW.2-5. Jawornik - Myślubórz, gm. Paszowice (odbudowa koryta rzeki Jawornik, odbudowa kanału ulgi, odbudowa i budowa rowów melioracji szczegółowych, budowa nowych budowli i przebudowa istniejących budowli komunikacyjnych lub hydrotechnicznych)</p>	<p>Gmina Paszowice, PGW Wody Polskie</p> <p>Prace budowlane na ciekach: Paszówka (na całej długości wsi Paszowice), Nysa Mała (od Grobli do Kwietnik), Przyłącznica (na całej długości wsi Pogwizdów) oraz na Jaworniku.</p> <p>Wartość inwestycji to 132 tys. zł, z czego 5 tys. zł pochodzi z budżetu Gminy Paszowice, pozostałą kwotę pokrywają Wody Polskie.</p> <p>W 2022 roku Wody Polskie dwukrotnie wykosiły kanały ulgi w Bolkowicach i Kwietnikach, co kosztowało ponad 60 tys. zł. Łącznie w tym roku Wody Polskie zainwestowały w cieki na terenie powiatu ponad 200 tys. zł.</p>
<p>GW.2-6. Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych</p>	<p>Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową, w tym utrzymanie, konserwacja cieków wodnych odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które jest również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na terenie powiatu jaworskiego.</p> <p>W latach 2021-2023 Zarząd Zlewni w Legnicy utrzymywał budowlę przeciwpowodziową w zlewni rzeki Nysa Szalona – wały przeciwpowodziowe P-2, P-3, P-4, L-3, L-4 rz. Nysa Szalona oraz wał L-2 kanał ulgi rz. Nysa Mała (wał poprzeczny) m. Jawor, gm. Paszowice i Męcinka oraz kanał ulgi Kwietniki gm. Paszowice.</p> <p>Ponadto w ramach prac związanych z utrzymaniem cieków na terenie działania Nadzoru Wodnego Jawor, prowadzono wykoszenie porostów ze skarp cieku i dna wraz z wygrabieniem, usunięcie zakrzaceń, samosiejek z koryta wraz z utylizacją, wycinka drzew, usunięcia odpadów z koryta wraz z wywozem, wykonanie lokalnie zabezpieczenia skarpy rzeki przed erozją – narzut kamienny, hakowanie koryta cieku przy zarośnięciu powierzchni lustra wody, odmulenie koryta cieku z rozplantowaniem urobku i usunięciem lokalnych namulisk.</p>
<p>GW.2-7. Konserwacja rowów melioracyjnych</p>	<p>Gmina Wądroże Wielkie</p> <p>Konserwacja rowu R-c12 na dł. 750mb w Granowicach</p>
<p>GW.2-8. Budowa i modernizacja ujęć wód podziemnych dla zabezpieczenia wody do picia</p>	<p>Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.</p>
<p>GW.2-8. Budowa i modernizacja ujęć wód</p>	<p>Zadanie opisane w zadaniu GWŚ.1-4.</p>

podziemnych dla zabezpieczenia wody do picia	
GW.2-9. Budowa ujęć wód podziemnych dla nawadniania użytków rolnych	Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.
GW.2-10. Analiza możliwości odbudowy/przebudowy systemów melioracyjnych z odwadniających na nawadniająco-odwadniające i budowa systemów melioracyjnych (nawadniająco-odwadniających)	Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.
GW.2-11. Zwiększanie retencji leśnej	Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.
GW.2-12. Budowa i rozbudowa systemów sieci wodociągowej oraz usprawnienie istniejących systemów wodociągowych w kierunku agregacji i tworzenia alternatywnych połączeń wodociągów zaopatrujących obszary dotknięte klęską suszy, bądź zagrożonych deficytem zasobów wodnych spowodowanych niskimi zasobami i nadmierną eksploatacją	Zadanie opisane w zadaniu GWŚ.1-4.
GW.2-13. Zwiększenie retencji na obszarach rolniczych	Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.
GW.2-14. Propagowanie zmiany struktury upraw rolniczych na gatunki i odmiany roślin uprawnych bardziej odpornych na suszę rolniczą oraz odpowiednie nawożenie gleb	Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.
GW.2-15. Zwiększenie retencji obszarów zurbanizowanych poprzez zwiększanie udziału powierzchni przepuszczalnych - preferowanie w obiektach infrastruktury na	Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.

obszarach zabudowanych materiałów przepuszczalnych	
GW.2-16. Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych w przemyśle, w tym wprowadzenie rozwiązań związanych z wprowadzaniem zamkniętych obiegów wody i wodooszczędnych technologii produkcji.	Przedsięwzięcia Według danych GUS na terenie powiatu jaworskiego w roku 2021 zużycie wody wynosiło łącznie 22 488 dam ³ , z tego 21 111 dam ³ w przemyśle. W 2023 roku odnotowano wzrost zużycia wody na potrzeby gospodarki ogółem na poziomie 15%.
GW.2-17. Odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych zbiorników retencyjnych; zachowanie bądź odtwarzanie naturalnych terenów retencyjnych takich jak torfowiska, lasy łąkowe, łąki wilgotne, rozlewiska	Zadanie częściowo realizowane przy okazji prac związanych z utrzymaniem cieków przez PGW Wody Polskie.
GW.2-18. Upowszechnianie prowadzenia uprawowych zabiegów agrotechnicznych w sposób zapobiegający przesuszaniu gleby	Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.
GW.2-19. Tworzenie i ochrona roślinnych pasów ochronnych	Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.
GW.2-20. Zmiana reguł sterowania urządzeniami wodnymi retencjonującymi wodę w sposób umożliwiający wykorzystanie wody do nawodnień	Zadanie nie było realizowane w latach 2021-2023.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 2 zadań własnych oraz 8 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 15 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

Cel: Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki	
Kierunek interwencji:	
GWŚ.1. Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków i dostawy wody, optymalizacja zużycia wody	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
GWŚ.1-1. Budowa kanalizacji deszczowej przy inwestycjach drogowych	W ramach zadania pn. „Przebudowa dróg powiatowych w celu poprawy jakości połączeń komunikacyjnych na obszarze powiatu jaworskiego”, Powiat Jaworski realizował również w części budowę odwodnienia dla powstającej infrastruktury.
GWŚ.1-2. Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodno-ściekowej	Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodno-ściekowej, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Mysłiborzu.
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2021-2023
GWŚ.1-3. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sady Dolne i Sady Górne	Poprawiając infrastrukturę wodno-kanalizacyjną na terenie gminy Bolków udało się: <ul style="list-style-type: none"> - wybudować sieć wodociągową w rejonie ul. Górskiej w Bolkowie, o łącznej długości 275,5 m i sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 493,4 m, dla nowopowstającego w tym rejonie osiedla domów jednorodzinnych za kwotę 461 250,00 zł, pełnienie funkcji inspektora nadzoru za kwotę 1.583,00 zł oraz wykonanie tablicy informacyjnej na kwotę 261,00 zł. Łącznie w 2021 r. wydatkowano kwotę 463 094,01 zł. - rozbudować sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Poniatowskiego w Bolkowie”, w ramach której została wybudowana sieć kanalizacji sanitarnej PVC DN 200i długości 118,7 m z urządzeniami kanalizacyjnymi, za kwotę 19 999,04 zł; - zmodernizować i rozbudować sieć wodociągową dla terenu miasta Bolków, w ramach którego wykonano spięcie sieci wodociągowej w rejonie ul. Polnej w

	<p>Bolkowie na kwotę 6 443,94 zł.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wybudować sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Robotniczej w Bolkowie. Całkowity koszt zadania na kwotę 712 940,00 zł. Środki przeznaczone na to zadanie pochodziły z środków własnych Gminy.
<p>GWŚ.1-4. Modernizacja gospodarki wodno - ściekowej na terenie aglomeracji jaworskiej - Poprawa stanu środowiska naturalnego</p> <p>A. Indywidualne systemy oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone) - wsparcie miasta Jawor</p> <p>B. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie całego miasta</p> <p>C. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej na terenie całego miasta</p> <p>D. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całego miasta</p> <p>E. Budowa nowych przyłączy do sieci wodociągowej.</p> <p>F. Modernizacja stacji uzdatniania wody w Jaworze</p>	<p>W ramach projektu „Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji jaworskiej”, realizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ramach modernizacji ul. Strzegomskiej, Kościuszki i Chopina w Jaworze, - sieci wodociągowej w ramach przebudowy ul. Wyszyńskiego w Jaworze, - sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ramach przebudowy ul. Wrocławskiej na odcinku od przejazdu kolejowego do ul. Armii Krajowej, - przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej i deszczowej przy ul. Piastowskiej, - modernizację oczyszczalni ścieków wraz z infrastrukturą zagospodarowania osadów dla aglomeracji jaworskiej.
<p>GWŚ.1-5. Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej w gminie Męcinka</p> <p>A. Budowa sieci wodociągowej oraz przydomowych biologicznych oczyszczalni</p>	<p>Zadań nie realizowano w latach 2021-2023</p>

<p>ścieków w Myślinowie</p> <p>B. Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej do Osiedla Piotrowice</p> <p>C. Budowa sieci wodociągowej w Stanisławowie</p>	
<p>GWŚ.1-6.</p> <p>Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w gminie Mściwojów</p> <p>A. Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowości Siekierzyce</p> <p>B. Budowa kanalizacji sanitarnej w Grzegorzowie</p>	<p>Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Godziszowa. Zakres realizowanych prac obejmował wykonanie przyłącza energetycznego oraz sieci kanalizacji sanitarnej. Wydatki poniesione w roku 2021 na ten cel wyniosły 167.340,00 zł</p>
<p>GWŚ.1-7.</p> <p>Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej w gminie Paszowice</p> <p>A. Budowa wodociągu dla miejscowości Myślubórz</p> <p>B. Budowa wodociągu dla miejscowości Grobla</p> <p>C. Kanalizacja Nowa Wieś Wielka</p>	<p>A. i B. Budowa wodociągu w Myśluborzu i Grobli</p> <p>C. Budowa Kanalizacji sanitarnej z przyłączami oraz biologiczną oczyszczalnią ścieków w Nowej Wsi Małej inwestycja realizowana była w trybie zaprojektuj i wybuduj. Za wykonanie zadania odpowiadała firma Eko Mel Sp. z o.o. z Jeleniej Góry. Koszt zadania wyniósł 879.450,00 zł. Wykonane zostało: 617 m.b. sieci grawitacyjnej, oczyszczalnia ścieków i 10 przyłączy do budynków. W Zębolicach wybudowano sieć wodociągową. Powstało 350 m układu przewodów wodociągowych.</p>
<p>GWŚ.1-8.</p> <p>Uporządkowanie gospodarki ściekowej w gminie Wądroże Wielkie</p> <p>A. Budowa kanalizacji sanitarnej w Kosiskach, Sobolewie i Postolicach</p> <p>B. Budowa kanalizacji sanitarnej</p>	<p>W 2022 roku dofinansowano budowę 3 przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków na terenach nie objętych siecią kanalizacji sanitarnej na łączną kwotę 15000,00 zł. W 2023 r. udzielono dwóch dotacji do budowy przydomowych ekologicznych oczyszczalni ścieków na łączną kwotę 10 000,00 zł.</p>

w Budziszowie Małym	
<p>GWŚ.1-9.</p> <p>Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych oraz kontrola umów na wywóz nieczystości</p>	<p>Ewidencja przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych prowadzona jest w każdej gminie na bieżąco. Kontrole nieruchomości dotyczące umów na wywóz nieczystości będą prowadzone w późniejszym terminie.</p> <p>Gmina Bolków</p> <p>W roku 2021 zestawienie zawartych i rozwiązanych umów na opróżnianie zbiorników bezodpływowych przedstawia się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawarte umowy: 242 umowy, - Umowy, które uległy rozwiązaniu lub wygasły: 326 umów. <p>Nowe umowy zostały zawarte głównie w związku z wysłaniem wezwań do mieszkańców o dostarczenie do wglądu umów na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i faktur potwierdzających pozbywanie się nieczystości ciekłych zgodnie z prawem. W roku 2021 zostało wysłanych 155 wezwań Burmistrza Bolkowa do udokumentowania wywiązania się mieszkańców z obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Rozwiązaniu natomiast uległy głównie umowy, które były zawarte z przedsiębiorcą, który zakończył działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych w roku 2021.</p> <p>Na terenie gminy Bolków zainstalowanych jest (stan na 31.12. 2023 r.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 673 szt. zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, - 117 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.
<p>GWŚ.1-10.</p> <p>Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodno-ściekowej</p>	<p>Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodno-ściekowej, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

Gmina Mściwojów

W 2023 r. zakończono budowę sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Grzegorzów wraz z budową oczyszczalni ścieków. Całkowita wartość projektu wyniosła 4.629.150,82 zł przy dofinansowaniu ze środków z Unii Europejskiej. Dotychczas zakończone zostały prace związane z budową sieci kanalizacyjnej dla miejscowości Mściwojów, Targoszyn, Drzymałowice, Luboradz, Niedaszów, Marcinowice i Zimnik, Barycz, Godziszowa, Siekierzyce, Snowidza.

4.6. Zasoby geologiczne

W zakresie zasobów geologicznych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 3 zadań własnych oraz 3 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących racjonalnego gospodarowanie zasobami geologicznymi na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 16 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

<p>Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi i zmniejszenie wpływu na środowisko w związku z wydobyciem kopalin</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>ZG.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż w zakresie ich wydobycia i wykorzystania</p> <p>ZG.2. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
<p>ZG.1-1.</p> <p>Udzielanie koncesji na wydobycie kopalin z wykorzystaniem kopalin towarzyszących</p>	<p>W 2021 roku wydano: wydano 1 decyzję wygaszającą koncesję, udzielono 16 informacji o występowaniu złóż kopalin, wydano 12 postanowień dotyczących opinii dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin pod względem występowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i terenów zagrożonych masami ziemi, przyjęto 5 projektów robót geologicznych wykorzystania ciepła ziemi.</p> <p>W 2022 roku wydano: 3 postanowienia dotyczących opinii dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin pod względem występowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i terenów zagrożonych masami ziemi. Wydano 4 decyzje zatwierdzające dokumentacje hydrologiczną. W zakresie geologii inżynierskiej przyjęto 8 projektów robót geologicznych wykorzystania ciepła ziemi.</p> <p>W 2023 roku wydano: 1 decyzję zmieniającą koncesję; w zakresie geologii hydrogeologicznej zatwierdzono 3 projekty robót geologicznych; w zakresie geologii inżynierskiej zatwierdzono 2 projekty robót geologicznych oraz 2 dokumentacje geologiczne; udzielono 19 informacji o występowaniu złóż kopalin; wydano 10 postanowień dotyczących opinii do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin pod względem występowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i terenów zagrożonych masami ziemi; przyjęto 3 projekty robót geologicznych wykorzystania ciepła ziemi.</p>
<p>ZG.1-2.</p> <p>Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów</p>	<p>Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów geologicznych prowadzone jest przy okazji wydawania nowych koncesji lub przy zmianie wpływającej na ilość wydobywanych zasobów.</p>

geologicznych	
ZG.2-1. Nadzór nad rekultywacją wyeksploatowanych wyrobisk i potwierdzenie zakończenia rekultywacji	Starostwo Powiatowe w Jaworze nie wydawało decyzji potwierdzających zakończenie rekultywacji w latach 2021-2023.
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2021-2023
ZG.1-3. Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie w dokumentach planistycznych (MPZP) obszarów ich występowania i zabezpieczenie tych obszarów przed trwałym zagospodarowaniem	Zadanie realizowane przy okazji uchwalania nowych i zmienianych MPZP przez jednostki samorządu gminnego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

4.7. Gleby

W zakresie zasobów geologicznych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 3 zadań własnych oraz 8 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących racjonalnego gospodarowanie zasobami geologicznymi na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 17 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

Cel: Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	
Kierunek interwencji:	
G.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo i ograniczenie procesu degradacji gleb	
G.2. Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	
G.3. Ochrona przed osuwiskami	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
G.1-1. Promowanie pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego, Kodeksu dobrych praktyk rolniczych	Zadanie nie było realizowane przez Powiat Jaworski. Działania takie prowadzi Ośrodek Doradztwa Rolniczego Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Jaworze.

G.2-1. Nadzór nad rekultywacją terenów i potwierdzenie zakończenia rekultywacji	Starostwo Powiatowe w Jaworze nie wydawało decyzji potwierdzających zakończenie rekultywacji w latach 2018-2020.
G.3-1. Rejestr osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych	Zgodnie z danymi bazy SOPO na terenie powiatu jaworskiego nie ma zlokalizowanych osuwisk oraz terenów zagrożonych osunięciem.
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2021-2023
G.1-2. Ochrona gruntów rolnych przed zbędnym zagospodarowaniem przez odpowiednie zapisy w MPZP	Zadanie realizowane przy okazji uchwalania nowych i zmienianych MPZP przez jednostki samorządu gminnego. Dotychczasowe użytkowanie terenu związanego z rolnictwem jest zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Zauważa się coroczne zwiększanie powierzchni wyłączanej z produkcji rolnej. Niemniej jednak mieszkańcy planujący uzyskanie pozwolenia na budowę a zarazem rozpoczęcie budowy bądź nierolniczego użytkowania istniejących rolniczych zabudowań muszą uzyskać decyzje Starosty Jaworskiego na wyłączenie z produkcji rolnej. W latach 2021-2023 wyłączono z produkcji rolnej grunty rolne klas II, III o pow. 36,09 ha. Starosta wydał 236 decyzji. Zaopiniowano pod względem ochrony gruntów rolnych 66 projektów decyzji o warunkach zabudowy.
G.1-3. Realizacja programu rolnośrodowiskowego, poprzez wdrażanie działań: rolnośrodowiskowo-klimatycznych i rolnictwa ekologicznego	opisane G.1-1
G.1-4. Wdrażanie zasad zawartych w Kodeksie dobrych praktyk rolniczych, w tym stosowanie zrównoważonych i ekologicznych metod gospodarowania, zapobieganie erozji wietrznej gleby	opisane G.1-1
G.1-5. Monitoring jakości gleb, w tym gleb użytkowanych rolniczo	W latach 2021-2023 nie prowadzono monitoringu jakości gleby na terenie powiatu jaworskiego.
G.2-2. Rekultywacja gruntów	Starostwo Powiatowe w Jaworze nie wydawało decyzji potwierdzających zakończenie rekultywacji w latach 2021-

zdegradowanych i zdewastowanych w kierunku leśnym, rekreacyjnym, rolnym (łąki)	2023.
G.3-2. Opracowania map terenów osuwiskowych	Zgodnie z danymi bazy SOPO na terenie powiatu jaworskiego nie ma zlokalizowanych osuwisk oraz terenów zagrożonych osunięciem.
G.3-3. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych w aktualizowanych dokumentach MPZP	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W zakresie gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawania odpadów w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 2 zadań własnych oraz 10 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawania odpadów na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 18 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z nimi	
Kierunek interwencji:	
GO.1. Rozwój systemów gospodarowania odpadami	
GO.2. Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
GO.1-1. Upowszechnianie zasad postępowania z odpadami - edukowanie społeczeństwa	Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki odpadami, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.
GO.2-1. Nadzór nad rekultywacją składowisk odpadów i potwierdzenie zakończenia rekultywacji	W latach 2021-2023 Wojewódzki Inspektorat Ochrony środowiska - Delegatura w Legnicy wspólnie z Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami i Środowiska Starostwa Powiatowego w Jaworze skontrolowały miejsca składowania i przetwarzania odpadów, w tym niezgodnie z posiadanymi zezwoleniami. Kontrole dotyczyły składowisk w Starym Jaworze oraz Sobolewie.

Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2021-2023
<p>GO.1-2. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi</p>	<p>W latach 2021-2023 łącznie z terenu gmin powiatu jaworskiego odebrano 33 838,5 Mg (40 050 Mg w latach 2018-2020), zmieszanych odpadów, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 11 629 Mg w 2021 r. - 11 246 Mg w 2022 r. - 10 963,5 Mg w 2023 r. <p>Średnia ilość odpadów na mieszkańca, odebranych z terenu gmin powiatu jaworskiego wyniosła w 2021 r. 240,5 kg na osobę, w 2022 r. 235 kg na osobę, w 2023 r. 231,5 kg na osobę. W stosunku do danych dla województwa dolnośląskiego, wskazuje się, że dane z terenu powiatu są nieco poniżej średniej.</p> <p>Oprócz systemu zbierania zmieszanych odpadów komunalnych na terenie powiatu istnieje system selektywnego zbierania odpadów. Selektywnie zbierane są odpady opakowaniowe: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne z metalami, odpady ulegające biodegradacji, odpady niebezpieczne, baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe.</p> <p>W latach 2021-2023 łącznie z terenu gmin powiatu jaworskiego odebrano 20 829 Mg (13 182,5 Mg w latach 2018-2020), odpadów zebranych selektywnie, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6 694 Mg w 2021 r. - 6 886 Mg w 2022 r. - 7 249 Mg w 2023 r. <p>W porównaniu rok do roku odnotowano wyraźny wzrost o około 8% odpadów zebranych selektywnie na terenie powiatu jaworskiego.</p> <p>Gminy powiatu jaworskiego corocznie przeprowadzają różnorakie kontrole mieszkańców mające na celu uszczelnienie systemu gospodarki odpadami, a także zwiększenie skuteczności selektywnych zbiórek odpadów. Kontrole dotyczą składania deklaracji śmieciowych, zawierania umów na wywóz nieczystości ciekłych, spalania odpadów w kotłowniach domowych, a także składowania odpadów na posesjach.</p> <p>W 2021 roku wprowadzono nowe poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz U z 2020 r. poz. 2361). W związku z tym od 2021 r. poziom obliczany będzie dla wszystkich odpadów komunalnych ogółem. W 2021 roku wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosił 20%.</p> <p>W latach 2021-2023 nie wszystkie gminy powiatu</p>

	<p>jaworskiego osiągnęły wymagane nowymi przepisami prawa, poziomy użycia i recyklingu odpadów komunalnych.</p>
<p>GO.1-3. Tworzenie nowych i utrzymanie istniejących PSZOK</p>	<p>Na terenie powiatu jaworskiego znajdują się dwie instalacje PSZOK, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PSZOK na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych w Jaworze, przy ul. Słowackiego 32 - PSZOK na terenie byłego wysypiska śmieci – Wierzchosławice. <p>Za utrzymanie instalacji odpowiada właściciel. W przypadku PSZOK w Jaworze jest to spółka SANIKOM. Drugi PSZOK należy do Gminy Bolków.</p>
<p>GO.1-4. Rozbudowa RIPOK (poza powiatem jaworskim)</p>	<p>Zdolności przerobowe IPOK w Lubawce były wystarczające dla przyjmowania odpadów zmieszanych pochodzących z terenu powiatu jaworskiego.</p>
<p>GO.1-5. Realizacja Programów usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gmin powiatu</p>	<p>Wszystkie gminy powiatu jaworskiego korzystały z dofinansowania WFOŚiGW we Wrocławiu na usuwania i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest w latach 2021-2023. Do końca 2023 roku z terenu powiatu usunięto łącznie około 493 Mg odpadów zawierających azbest. Do usunięcia pozostaje około 5 000 Mg wyrobów i odpadów zawierających azbest na terenie powiatu jaworskiego.</p>
<p>GO.1-6. Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarowania odpadami, w tym komunalnymi i niebezpiecznymi</p>	<p>Edukacja ekologiczna dotycząca gospodarki wodnościekowej, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśluborzu.</p>
<p>GO.2-2. Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych w Sichowie oraz Muchowie</p>	<p>Zadania będą realizowane w późniejszym terminie.</p>
<p>GO.2-3. Dolnośląski Projekt Rekultywacji - wysypiska w Budziszowie Wielkim i Wądrożu Małym</p>	<p>Zadania zrealizowane.</p>
<p>GO.2-4. Rekultywacja składowiska odpadów w Jaworze</p>	<p>Zadanie zrealizowane.</p>
<p>GO.2-5. Identyfikacja i likwidacja dzikich</p>	<p>Według danych GUS na terenie powiatu jaworskiego w latach 2018-2020 usunięto 30 nielegalnych składowisk</p>

wysypisk śmieci	odpadów tzw. „dzikie wysypiska”.
-----------------	----------------------------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

4.9. Zasoby przyrodnicze

W zakresie zachowania i ochrony walorów przyrodniczych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 2 zadań własnych oraz 11 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zachowania i ochrony walorów przyrodniczych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 19 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

<p>Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>ZP.1. Utrzymanie, rozwój i ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej</p> <p>ZP.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
<p>ZP.1-1.</p> <p>Upowszechnianie wiedzy o obszarach chronionych, różnorodności biologicznej i krajobrazowej powiatu jaworskiego oraz zachodzących zmianach klimatycznych</p>	<p>Edukacja ekologiczna dotycząca ochrony przyrody i krajobrazu, prowadzona jest na terenie powiatu jaworskiego przez jednostki oświatowe, domy kultury, lokalną prasę oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa "Salamandra" w Myśliborzu.</p>
<p>ZP.2-1.</p> <p>Nadzór nad zalesieniami w lasach prywatnych</p>	<p>Powiat Jaworski</p> <p>W latach 2021-2023 w zakresie nadzoru nad lasami wydano 115 decyzji, wystawiono 87 świadectw legalności pozyskania drewna oraz wystawiono 1460 zaświadczeń stwierdzających czy działki są objęte uproszczonym planem urządzenia lasu.</p>
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2021-2023
<p>ZP.1-2.</p> <p>Gospodarowanie na terenach cennych przyrodniczo zgodnie z uchwalonymi planami ochrony uwzględniającymi zmiany klimatyczne</p>	<p>W Programie ochrony środowiska jako podmioty odpowiedzialne za realizację zadania Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, PGL Lasy Państwowe, gminy powiatu, właścicieli nieruchomości. Wszystkie podmioty i osoby prowadzą działalność zgodnie z uchwalonymi planami ochrony uwzględniającymi zmiany klimatyczne.</p>
<p>ZP.1-3.</p> <p>Uwzględnienie w</p>	<p>Zadanie realizowane przez Gminy oraz przez Marszałka Województwa w części dotyczącej wojewódzkiego planu</p>

<p>aktualizowanych MPZP i innych dokumentach planistycznych aktualnych powierzchni i form ochrony przyrody, terenów zieleni, korytarzy ekologicznych</p>	<p>zagospodarowania przestrzennego. W każdym nowo uchwalanym lub zmienianym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, brano pod uwagę formy ochrony przyrody, tereny zieleni, korytarzy ekologicznych.</p>
<p>ZP.1-4. Utrzymanie i tworzenie ścieżek dydaktyczno – turystycznych popularyzujących lokalną przyrodę</p>	<p>Gmina Bolków</p> <p>W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - tereny górskie 2021, pozyskano kwotę w wysokości 2 950 000 zł rozwój usług turystycznych na terenie Gminy Bolków wraz z ogólnodostępną infrastrukturą turystyczną. W ramach otrzymanych środków i zakresu prac zostanie wykonane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ścieżka Kasztelana z tarasami widokowymi, - Baza Turystyczna Mysłów, - Ławki tematyczne (zostały wykonane w 2021r.) + Leszy, - punkt turystyczny Lipa i Kaczorów, - dostawa, montaż i uruchomienie urządzeń oraz instalacji technologicznej fontanny nieckowej w rynku w Bolkowie, - trzy trasy piesze z infrastrukturą turystyczną, - punkt widokowy w Nowych Rochowicach "Józkowa Góra". <p>„Rozwój usług turystycznych na terenie gminy Bolków wraz z ogólnodostępną infrastrukturą”. W ramach realizacji zadania został utworzony punkt turystyczny w Kaczorowie poprzez wykonanie prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utwardzenie nawierzchni części działki, - Wykonanie utwardzenia nawierzchni miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych, - Zakup i montaż stojaka na rowery, - Zakup i montaż stacji do ładowania smartfonów/rowerów/hulajnóg elektrycznych, - Zakup i montaż stacji do naprawy rowerów, - Zakup i montaż tablicy informacyjno-turystycznej, - Zakup i montaż kosza na śmieci. <p>Wartość zadania 55 350,00 zł.</p> <p>„Budowa Bazy turystycznej Mysłów”. Zadanie realizowane w ramach zadania głównego pn.: „Rozwój usług turystycznych na terenie Gminy Bolków wraz z ogólnodostępną infrastrukturą”. W ramach zadania zostało wykonane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utwardzenie terenu, - zakup oraz montaż elementów małej architektury, w tym: ławki z oparciem, kosze na śmieci, tablica z regulaminem, tablice informacyjne, stojaki na rowery, słupki stacje ładowania rowerów elektrycznych i telefonów komórkowych, - parking dla 18 samochodów w tym 2 miejsca dla niepełnosprawnych, - budynek z pomieszczeniem gospodarczym oraz toaletą – wraz z instalacjami, - instalacja oświetleniowa, - instalacja zimnej i przygotowanie ciepłej wody użytkowej,

	<ul style="list-style-type: none"> - instalacja kanalizacji sanitarnej, - 4 wiaty ze stołami stanowiących zadaszone stoiska dla sprzedawców produktów regionalnych, - plac zabaw dla małych dzieci, w tym: ogrodzenie H=1 m z 3 furtkami, 3 urządzenia zabawowe, - urządzenie zabawowe piramida linowa, - tor typu pumtrack, - ogrodzenie panelowe H=1,8 m z napisem 'BAZA MYSŁÓW', - nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej, izolacyjnej, - oświetlenie terenu. <p>Wartość zadania: 1 896 245,84 zł.</p> <p>Gmina Paszowice</p> <p>„Budowa infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Paszowice” – 503 667,54 zł. Zadanie finansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych COVID-19 w kwocie 492 081,54 zł oraz ze środków własnych w wysokości 11 586,00 zł. W ramach inwestycji wybudowano miejsce odpoczynku turysty w Kłonicach u podnóża Radogostu. Wybudowany parterowy budynek stanowi prostą, zwartą bryłę zwieńczoną czterospadowym dachem, wewnątrz znajduje się duża sala oraz wc, może więc pełnić funkcję świetlicy wiejskiej. Jest on również dostępny dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Gmina Wądroże Wielkie</p> <p>W 2023 roku Gmina Wądroże Wielkie otrzymała dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – część 2) Fundusz Ekologii w wysokości łącznie 16 000,00 zł dla zadań realizowanych przez Szkołę Podstawową im. Jana Kochanowskiego w Wądrożu Wielkim i Szkołę Podstawową w Budziszowie Wielkim.</p> <p>Celem Programu było podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych dzieci i młodzieży w zakresie tematyki: przeciwdziałania emisjom, odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej, niskoemisyjnego transportu, zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki wodnej.</p>
<p>ZP.1-5.</p> <p>Rozbudowa istniejących i tworzenie nowych parków na terenach miejskich oraz ochrona i odbudowa parków wiejskich, w tym m.in. Rewitalizacja zabytkowego parku w Kwietnikach, gmina Paszowice</p>	<p>Gmina Paszowice</p> <p>„Dla pszczoł transgraniczna współpraca na rzecz zachowania siedlisk pszczoł i dzikich owadów zapylających”, którego partnerem jest Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”. W ramach projektu powstała kwietna rabata oraz hotel dla owadów na terenach zielonych przy przedszkolu w Wiadrowie.</p> <p>100 lip drobnolistnych zostało nasadzonych na terenie po dawnej żwirowni w Paszowicach. Celem jest stworzenie tzw. pasieczyska.</p> <p>Gmina Bolków</p>

	<p>W 2023 roku dokonano zakupu 12 lip drobnolistnych do uzupełnienia alei lipowej na Wzgórzu Ryszarda, które zostały nasadzone i zabezpieczone przez firmę ALTA ARBOR Dominik Wójcikiewicz z siedzibą w Mniszkowie.</p> <p>W analizowanym roku zostały również nasadzone drzewa i krzewy wspólnie z uczniami Szkoły Podstawowej w Bolkowie i przedstawicielami Leśnego Banku Genów Kostrzyca w ramach Dnia Ziemi. Są to rośliny, które Gmina otrzymała nieodpłatnie od Leśnego Banku Genów w Kostrzycy i zostały nasadzone na terenach gminnych przy ul. Szpitalnej, Wysokogórskiej, 1-go Maja, Reymonta, Republikańskiej oraz przy drodze do Sześciu Domków (uzupełnienie alei). Poza powyższym tego dnia jedna z klas ósmych zakupiła i nasadziła tulipanowca w Parku Miejskim w Bolkowie.</p> <p>W roku 2023 została również wykonana rabata bylinowo-krzewowa przy przystanku autobusowym zlokalizowanym przy ul. Niepodległości. Została zakupiona i ustawiona donica drewniana okalająca przystanek w której zostały nasadzone: bluszcz pospolity (<i>Hedera helix</i>) Profesor Seneta 6 szt., hortensja bukietowa (<i>Hydrangea</i>) Fraise Melba 5 szt., liriopie szafirkowe (<i>Liriope muskari</i>) Royal Purple 4 szt., kostrzewa sina, niebieska trawa (<i>Festuca glauca</i>) 3 szt., funkia (<i>Hosta</i>) Chantilly Lace 3 szt., hortensja ogrodowa (<i>Hydrangea</i>) Together 5 szt., głóg 2 szt., kiwi ostrolistne dr. Szymanowski 3 szt.</p>
<p>ZP.1-6. Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni na terenie gmin powiatu</p>	<p>Gmina Wądroże Wielkie</p> <p>Rewitalizacja cmentarza komunalnego w Wądrożu Wielkim Etap I i II</p> <p>Nasadzenia drzew miododajnych w Rąbieniach – 400 szt.</p> <p>Nasadzenia drzew miododajnych wzdłuż drogi wewnętrznej w m. Wądroże Wielkie,</p> <p>W 2022 roku Gmina Wądroże Wielkie wzięła udział w projekcie „Dla pszczół – transgraniczna współpraca na rzecz zachowania siedlisk pszczół i dzikich owadów zapylających”, który realizowany był ze środków współpracy transgranicznej programu Interreg Polska-Saksonia. W ramach projektu dokonano nasadzeń 36 drzew i 44 krzewów nektarodajnych, takich jak kasztanowiec czerwony, klon polny, klon zwyczajny, lipa drobnolistna, dereń jadalny i głóg pośredni na terenie arboretum w Wądrożu Wielkim, na terenie Przedszkola Gminnego w Wądrożu Wielkim i na terenie Gminnego Żłobka w Postolicach.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

W zakresie zagrożeń poważnymi awariami w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.” założono realizację: 2 zadań własnych oraz 3 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 20 Stan realizacji zadań w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu jaworskiego w latach 2021-2023

<p>Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków</p> <p>Kierunek interwencji:</p> <p>ZPA.1.Minimalizacja ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i w wyniku transportu</p> <p>ZPA.2.Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków dla ludzi i środowiska wystąpienia poważnych awarii w wyniku transportu</p>	
Zadania własne	Podjęte działania w latach 2021-2023
<p>ZPA.1-1.</p> <p>Monitorowanie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR) prowadzonego przez WIOŚ</p>	<p>Na terenie powiatu jaworskiego nie występują zakłady o dużym ryzyku (ZDR) i zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR), mogące stanowić przyczynę powstania poważnej awarii.</p>
<p>ZPA.2-1.</p> <p>Doskonalenie powiatowego systemu ratowniczego, w tym doposażenie Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego i KP PSP</p>	<p>W ramach środków z dotacji KSRG do jednostek OSP KSRG z powiatu jaworskiego trafiło łącznie 240 207,00 zł co pozwoliło na zakup sprzętu i remonty strażnic na łączną wartość 837 956,38 zł, w ramach dotacji MSWiA jednostki OSP spoza KSRG z terenu powiatu otrzymały łącznie 12 800,00 zł co pozwoliło na zakup sprzętu i remonty strażnic na łączną wartość 18 673,15 zł.</p> <p>W roku 2021 przydzielone zostały dotacje w ramach „Dofinansowania ze środków FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19”. Dofinansowanie w wysokości 5000 zł otrzymało 22 jednostki OSP z terenu powiatu (łącznie 110 000,00 zł). Środki przydzielone zostały jednostkom, które spełniały wymogi formalne (ważny wpis w KRS) oraz zadeklarowały gotowość do udzielania pomocy w transporcie osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV 2. Dofinansowanie mogło zostać przeznaczone przede wszystkim na środki ochronne (maseczki, gogle, rękawiczki, ubrania), środki dezynfekcyjne oraz umundurowanie specjalne, w tym również na aparaty ODO. Łącznie zakupiono wyposażenie za kwotę 116 092,96 zł.</p>
Zadania monitorowane	Podjęte działania w latach 2021-2023
<p>ZPA.1-2.</p> <p>Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)</p>	<p>Na terenie powiatu jaworskiego nie występują zakłady o dużym ryzyku (ZDR) i zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR), mogące stanowić przyczynę powstania poważnej awarii.</p>

<p>ZPA.2-3. Edukacja społeczeństwa w celu prawidłowych zachowań podczas wystąpienia zagrożeń wynikających z poważnych awarii</p>	<p>Na terenie powiatu jaworskiego nie występują zakłady o dużym ryzyku (ZDR) i zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR), mogące stanowić przyczynę powstania poważnej awarii. W razie potrzeb mieszkańcy powiatu będą szkoleni na wypadek wystąpienia poważnej awarii.</p>
--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

5. Analiza wskaźnikowa za lata 2018-2023

Podstawą monitoringu powinny być wskaźniki odzwierciedlające stan środowiska naturalnego. Jako kryteria oceny realizacji wytyczonych w POS celów w poszczególnych obszarach interwencji należy przyjąć ekologiczne wskaźniki skuteczności, określające jakość poszczególnych komponentów środowiska oraz wskaźniki określające postęp we wdrażaniu działań w poszczególnych kierunkach interwencji. Przykładowe wskaźniki monitoringu wdrażania POS możliwe do zastosowania dla powiatu jaworskiego wraz z podaniem wartości bazowych i roku bazowego (nie wszystkie wskaźniki są określane w każdym roku) tych wskaźników przedstawiono w tabeli 5.1. POS. W POS uwzględniono możliwość modyfikacji wskaźników z uwagi na pojawiające się potrzeby w zakresie ochrony środowiska.

Tabela 21 Wskaźniki monitoringu wyznaczonych celów POŚ

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku bazowym zgodnie z POŚ – 2017 rok	Wartość wskaźnika w roku 2023	Docelowa wartość wskaźnika/kierunek zmian
1	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza, w tym wielkość emisji CO ² Źródło: WIOŚ	Mg/rok	27 790/27 494	16 944/16 690	≤ 28 000/≤ 27 500
2	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza Źródło: WIOŚ	Mg/rok	34	19	≤ 110
3	Klasa strefy dolnośląskiej (w tym powiatu jaworskiego) pod kątem ochrony ludzi ze względu na zanieczyszczenia powietrza: SO ² , NO ² , benzen, CO, Pb, Cd, Ni, PM _{2,5} /PM ₁₀ , Benzo(a)piren, O ³ , As. Źródło: WIOŚ	-	A/C	A	A
4	Klasyfikacja stref wg parametrów kryterialnych pod kątem ochrony roślin: SO ₂ , NO ₂ , O ₃ Źródło: WIOŚ	-	A	A	A
5	Liczba mieszkań w remontowanych budynkach w zakresie termomodernizacji, dotyczące: remontu dachu/stolarki budowlanej/centralnego ogrzewania/ocieplenia budynku Źródło: GUS	szt	697/363/0/424	451/211/0/101	> 0/> 0/> 0/> 0/
6	Liczba instalacji OZE Źródło: URE / urzędy gmin	szt.	3	152 mikroinstalacji	≥ 3

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku bazowym zgodnie z POŚ – 2017 rok	Wartość wskaźnika w roku 2023	Docelowa wartość wskaźnika/kierunek zmian
7	Moc instalacji OZE Źródło: URE / urzędy gmin	MW	2,293	ponad 10 MW	≥ 2,293
8	Kotłownie Źródło: GUS	obiekt	25	48	-
9	Kubatura budynków ogrzewanych centralnie Źródło: GUS	dam ³	1 367,1	1400	wzrost
10	Długość sieci ciepłej przesyłowej Źródło: GUS	km	11,6	11,6	wzrost
11	Długość sieci ciepłej połączeń do budynków i innych obiektów	km	4,3	4,3	wzrost
12	Sprzedaż ciepła ogółem/w tym na terenach miejskich/ w tym na terenach wiejskich	GJ	149 181/149 181/0	131 771/130 221/1550	-
13	Długość czynnej sieci gazowej ogółem	m	176 455	183 891	wzrost
14	Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	105 115	116 821	wzrost
15	Czynne połączenia do budynków	szt.	2 370	3 108	wzrost
16	Odbiorcy gazu - gospodarstwa domowe	liczba odbiorców	9 932	10 773	wzrost
17	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	liczba odbiorców	867	4 025	wzrost
18	Zużycie gazu	tys. m ³	8 187	10 481	-
19	Zużycie gazu w gospodarstwach domowych	tys. m ³	4 314	8 200	-
20	Zużycie gazu na ogrzewania mieszkań	tys. m ³	1 754	4522	-
21	Ludność korzystająca z sieci gazowej	%/osoby	56,1%/28 685	55%/26 555	wzrost
22	Odbiorcy energii elektrycznej/ w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	szt.	18 605/10 887/7 718	19 675/11 464/8 211	wzrost
23	Zużycie energii elektrycznej (NN) / w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	MWh	35 360/18 016/17 344	35 360/18 016/17 344	-
24	Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 mieszkańca	kWh/Mk	689	796	na tym samym poziomie
25	Długość ścieżek rowerowych	km	4,1	10,7	wzrost
26	Liczba punktów monitoringu hałasu przy trasach komunikacyjnych, w	szt.	9	0	0

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku bazowym zgodnie z POŚ – 2017 rok	Wartość wskaźnika w roku 2023	Docelowa wartość wskaźnika/kierunek zmian
	których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych				
27	Największa wartość Laeq na granicy terenu chronionego (na obszarze powiatu jaworskiego)	dB	70,1	brak badań	< dopuszczalnej
28	Przekroczenia wartości dopuszczalnych dla wskaźnika LDWN powierzchnia obszarów narażonych	km ²	1,101	brak badań	> 0
29	Przekroczenia wartości dopuszczalnych dla wskaźnika LDWN liczba lokali mieszkalnych	szt.	209	brak badań	> 0
30	Przekroczenia wartości dopuszczalnych dla wskaźnika LDWN liczba narażonych mieszkańców	osoby	639	brak badań	> 0
31	Przekroczenia wartości dopuszczalnych dla wskaźnika LN powierzchnia obszarów narażonych	km ²	0,871	brak badań	> 0
32	Przekroczenia wartości dopuszczalnych dla wskaźnika LN liczba lokali mieszkalnych	szt.	160	brak badań	> 0
33	Przekroczenia wartości dopuszczalnych dla wskaźnika LN liczba narażonych mieszkańców	osoby	490	brak badań	> 0
34	Długość dróg powiatowych o nawierzchni twardej	km	313,5	303,749	wzrost
35	Długość dróg gminnych o nawierzchni twardej	km	223,8	247,8	wzrost
36	Liczba punktów pomiarowych, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów wartości promieniowania elektromagnetycznego	szt.	0	0	0
37	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz uzyskanych dla najgorszego punktu pomiarowego	V/m	0,53	wskaźnik WMe nie przekroczył wartości 1	< dopuszczalnej
38	Jakość wód powierzchniowych (klasa)	-	III	III	I - II
39	Stan / potencjał ekologiczny wód powierzchniowych)	-		umiarkowany	≥ DOBRY
40	Stan chemiczny	-	PSD	PSD	DOBRY
41	Stan wód powierzchniowych	-	ZŁY	ZŁY	DOBRY
42	Jakość wód podziemnych (klasa)	-	IV	IV	I - II

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku bazowym zgodnie z POŚ – 2017 rok	Wartość wskaźnika w roku 2023	Docelowa wartość wskaźnika/kierunek zmian
43	Stan wód podziemnych	-	SŁABY	SŁABY	DOBRY
44	Stan ilościowy - JCWPd 94 (wg 172)	-	DOBRY	DOBRY	DOBRY
45	Stan ilościowy JCWPd 95 (wg 172)	-	DOBRY	DOBRY	DOBRY
46	Stan chemiczny - JCWPd 94 (wg 172)	-	SŁABY	SŁABY	DOBRY
47	Stan chemiczny JCWPd 95 (wg 172)	-	SŁABY	SŁABY	DOBRY
48	Wody reprezentujące dobry stan chemiczny JCWPd 94 (wg 172)	%	29,0%	29,0%	100%
49	Wody reprezentujące dobry stan chemiczny JCWPd 95 (wg 172)	%	40%	40%	100%
50	Długość odbudowanych rzek / wzmocnionych wałów	km	0	0	10
51	Długość rzek, na których były prowadzone bieżące prace utrzymaniowe	km	0	ok. 7.5 km	> 0
52	Liczba zbiorników małej retencji	szt.	5	5	≥ 5
53	Pojemność zbiorników małej retencji	tys. m ³	42 000	42 000	≥ 42 000
54	Długość rowów melioracyjnych / przydrożnych (konserwacje/remonty/budowa)	km	1,026	1,026	> 5
55	Powierzchnia powiatu zagrożona suszą	%	2,4%	2,0	≤ 2,4%
56	Długość sieci wodociągowej/ w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	km	324,7/79,7/245,0	475	wzrost
57	Liczba przyłączy do sieci wodociągowej/w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	szt.	6 468/2 257/4 211	6986	wzrost
58	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej/w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	szt.	46 179/ 28 424/ 17 755	43 262	wzrost
59	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej (% ogółu mieszkańców)/w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	%	90,2%/99,5%/78,5 %	90,9	wzrost
60	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku ogółem	tys. m ³ /rok	2 023,4	2 093,1	na tym samym poziomie
61	Woda dostarczona gospodarstwom domowym/ w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	tys. m ³ /rok	1 284,8/880,0/ 404,8	1 282,9	na tym samym poziomie
62	Zużycie wody w przemyśle	tys. m ³ /rok	86,0	27,0	na tym samym poziomie

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku bazowym zgodnie z POŚ – 2017 rok	Wartość wskaźnika w roku 2023	Docelowa wartość wskaźnika/kierunek zmian
63	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	4,3%	1,3	na tym samym poziomie
64	Długość sieci kanalizacyjnej/w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	km	301,8/66,9/234,9	352,2	wzrost
65	Podłączenia budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania do sieci kanalizacyjnej/w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	szt.	4 967/1 796/3 171	5 446	wzrost
66	Ścieki odprowadzane kanalizacją	tys. m ³ /rok	1 391,0	1 386,0	wzrost
67	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej/w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	osoby	40 212/27 288/12 924	38 302	wzrost
68	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (% ogółu mieszkańców) w tym na terenach miejskich/w tym na terenach wiejskich	%	78,6%/95,5%/57,2 %	80,5	wzrost
69	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	108	304	wzrost
70	Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	1 521	1 341	spadek
71	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	5	5	na tym samym poziomie
72	Przepustowość komunalnych oczyszczalni ścieków	m ³ /d	17 025	18 330	na tym samym poziomie
73	Ludność gminy korzystająca z oczyszczalni ścieków	osoby	42 433	37 976	wzrost
74	Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach	tys. m ³	1 435	1 529	wzrost
75	Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów	tys. m ³	1 075	1 108	wzrost
76	Ładunek zanieczyszczeń odprowadzany do środowiska z oczyszczalni ścieków	kg/rok	125 694	116 566	wzrost
77	Liczba eksploatowanych złóż/ w tym eksploatowanych okresowo	szt.	17/6	17/6	na tym samym poziomie
78	Wydobycie kopalin	tys. ton/rok	1 154	1 122	na tym samym poziomie
79	Liczba miejsc niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin	szt.	2	0	0
80	Liczba zrehabilitowanych wyrobisk	szt.	1	0	wzrost
81	Występowanie zanieczyszczeń gleb ponad wartości dopuszczalne ogółem	TAK / NIE / nb	TAK	nb	< dopuszczalnej
82	Udział gleb wykazujących odczyn gleb bardzo kwaśny i kwaśny/ w tym bardzo kwaśny/ w tym kwaśny	%	21,0%/4,0%/17,0%	nb	spadek

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku bazowym zgodnie z POŚ – 2017 rok	Wartość wskaźnika w roku 2023	Docelowa wartość wskaźnika/kierunek zmian
83	Udział gleb wykazujących potrzebę wapnowania/w tym konieczne/w tym potrzebne	%	25,0%/13%/12%	nb	spadek
84	Zużycie nawozów wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) - dane na poziomie województwa)	kg/ha UR	86,9	88,0	< dopuszczalnej
85	Zużycie nawozów pozostałych - dane na poziomie województwa)	kg/ha UR	166,7	154,2	< dopuszczalnej
86	Powierzchnia gruntów zalesionych	ha	2,38	1,05	54,47
87	Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia	ha	54,47	53,42	0
88	Masa odebranych zmieszanych odpadów komunalnych/w tym ogółem na 1 mieszkańca	Mg/rok kg/Mk/rok	13 064,2/255,3	10 963,2/231,5	spadek
89	Masa odebranych zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych/w tym ogółem na 1 mieszkańca	Mg/rok kg/Mk/rok	10 516,9/ 203,7	9 451,06/199,5	spadek
90	Masa zebranych selektywnie odpadów ogółem	Mg/rok	2 240,1	18 212,56	wzrost
91	Masa zebranych selektywnie odpadów ulegających biodegradacji	Mg/rok	396,1	3 154	wzrost
92	Masa zebranych selektywnie odpadów opakowaniowych	Mg/rok	1 262,9	1 4367	wzrost
93	Masa zebranych selektywnie odpadów budowlanych	Mg/rok	292,3	b.d.	wzrost
94	Masa zebranych selektywnie odpadów wielkogabarytowych	Mg/rok	219,0	467	wzrost
95	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	%	32,0%	17,3	< 35%
96	Osiągnięty poziom recyklingu odpadów opakowaniowych	%	21,0%	11,8	> 50%
97	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%	98,0%	98	> 70%
98	Liczba punktów selektywnej zbiórki odpadów (PSZOK)	szt.	3	2	wzrost
99	Ilość odpadów azbestowych pozostała do usunięcia	Mg/%	3 911,7/91,7%	4963,5	spadek
100	Masa osadów ściekowych z oczyszczalni komunalnych	Mg/rok	1 586,0	82,0	wzrost
101	Masa osadów ściekowych stosowana w rolnictwie	Mg/rok	185	61,0	0
102	Masa osadów ściekowych stosowana na cele inne (np. do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i produkcji pasz)	Mg/rok	1 358,0	21,0	wzrost

Raport z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r.”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku bazowym zgodnie z POŚ – 2017 rok	Wartość wskaźnika w roku 2023	Docelowa wartość wskaźnika/kierunek zmian
103	Liczba zamkniętych składowisk	szt.	9	9	9
104	Liczba zamkniętych i zrehabilitowanych składowisk odpadów innych niż obojętne	szt.	4	4	9
105	Liczba składowisk planowanych do zamknięcia i rekultywacji	szt.	0	0	1
106	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych/w tym powierzchnia rezerwatów/w tym powierzchnia parków krajobrazowych	ha	15 275,80/542,23/15 074,30	15 275,52/543,34/15 074,26	≥ 15 275,80/≥ 542,23/≥ 15 074,30
107	Liczba rezerwatów przyrody	szt.	6	6	≥ 6
108	Liczba obszarów Natura 2000 obejmujących teren powiatu	szt.	1	1	1
109	Udział powierzchni obszarów chronionych w ogólnej powierzchni powiatu	%	26,3%	26,3	≥ 26,3%
110	Liczba pomników przyrody	szt.	121	121	≥ 121
111	Powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych	ha	71,53	71,53	≥ 71,53
112	Zieleńce (powierzchnia)	ha	8,86	8,86	≥ 8,86
113	Tereny zieleni osiedlowej (powierzchnia)	ha	28,88	28,88	≥ 28,88
114	Lesistość terenu powiatu/w tym lesistość terenów miejskich/w tym lesistość terenów wiejskich	%	21,78%/3,73%/22,6 4%	21,78%/3,73%/22,64%	21,87%
115	Powierzchnia lasów	ha	12 666,50	12 666,50	≥ 12 666,50
116	Powierzchnia lasów prywatnych	ha	680,00	680,00	≥ 680,0
117	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	szt.	0	0	0
118	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii związanych z transportem	szt.	0	0	0
119	Liczba zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)	szt.	0	0	0
120	Liczba funkcjonujących jednostek zarządzania kryzysowego (GCZK i PCZK)	szt.	7	7	7
121	Liczba jednostek zarządzania kryzysowego (w tym OSP) wyposażonych w danym roku	szt.	5	5	> 0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jaworze, Gmin powiatu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu jaworskiego, 2024 r.

6. Podsumowanie

Niniejszy dokument stanowi Raport za okres: 01.01.2018 r. - 31.12.2020 r. oraz 01.01.2021 r. - 31.12.2023 r. z realizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r., i zawiera:

- analizę realizacji zadań planowanych do realizacji,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę efektywności Programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Raport przedstawia podjęte działania zaplanowane na lata 2018-2023 i podzielono go na dwie części.

Część pierwsza obejmuje Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2020. Druga część obejmuje Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska za lata 2021-2023.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jaworskiego stanowi podstawowe narzędzia prowadzenia polityki ochrony środowiska w całym powiecie. Realizacja zadań w latach 2018-2023, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i kierunków działań, zgodnych z polityką ekologiczną Województwa Dolnośląskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gmin należących do powiatu - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie powiatu jaworskiego oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez gminy należące do powiatu, a także podmioty gospodarcze. Stan środowiska na terenie powiatu nie uległ pogorszeniu. Powiat jaworski oraz gminy we własnym zakresie sukcesywnie realizują zadania, kładąc szczególny nacisk na budowę sieci kanalizacji sanitarnej, modernizację dróg i remonty chodników a także ochronę powietrza atmosferycznego poprzez termomodernizację obiektów dydaktycznych i użyteczności publicznej, wymianę nieekologicznych źródeł ciepła, montaż urządzeń odnawialnych źródeł energii oraz usprawnianie zbiórki odpadów (m.in. azbest). Działania te w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy, jakości środowiska na obszarze powiatu jaworskiego.

Wszystkie podmioty i instytucje prowadziły w swoim zakresie edukację ekologiczną mającą na celu podnoszenie świadomości w zakresie ochrony powietrza (punkty konsultacyjne „Czyste powietrze”), w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego, prawidłowej gospodarki odpadami, gospodarki wodnościekowej, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Wszystkie działania w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy, jakości środowiska na obszarze powiatu jaworskiego. Realizacja zadań zaproponowanych w Programie przyczyniła się do:

- poprawy warunków życia i zdrowia mieszkańców poprzez: zmniejszenie niskiej emisji (wymiany kotłów, termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej oraz mieszkalnych, remonty i modernizacje dróg publicznych),
- zmniejszenia zrzutu surowych ścieków do rzek i potoków poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej,
- poprawy komfortu i zdrowia mieszkańców dzięki dostępowi do dobrej jakości wody do picia w wyniku budowy sieci wodociągowej oraz modernizację ujęć wody,
- udrożnienia ruchu komunikacyjnego poprzez rozbudowanie i modernizację układu komunikacyjnego powiatu,
- poprawy warunków życia mieszkańców dzięki większemu dostępowi do sieci gazowej i elektroenergetycznej,
- zmniejszenia uciążliwości działalności gospodarczych dzięki kontrolom i egzekwowaniu wydawanych decyzji administracyjnych,
- zwiększenia atrakcyjności powiatu poprzez usunięcie wyrobów zawierających azbest,
- powiększenia powierzchni terenów rekreacyjnych,

- zwiększenia atrakcyjności walorów turystycznych dzięki sprzątnięciu, oznakowaniu i tworzeniu infrastruktury turystycznej, a przy tym zwiększenia zainteresowania aktywnym sposobem spędzania czasu wolnego,
- cyklicznego i okresowego realizowania działań edukacyjno-informacyjno-promocyjnym na obszarze wszystkich gmin należących do powiatu.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach „Programu...” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania na bieżąco są realizowane, dowodem na to są wskaźniki oraz ilość wydatkowanych środków finansowanych na realizację zadań własnych powiatu oraz monitorowane innych jednostek i podmiotów.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania na realizację, których wydatkowano wiele większe środki niż te planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadania, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe. Mimo to Powiat i Gminy nieustannie starają się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54 z późn. zm.) Zarząd Powiatu sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go Radzie Powiatu.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska. Niniejszy dokument stanowi Raport za okres: 01.01.2018 r. - 31.12.2020 r. oraz 01.01.2021 r. - 31.12.2023 r. z realizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Jaworskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 r. i zawiera:

- analizę realizacji zadań planowanych do wykonania,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem,
- analizę efektywności Programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Raport przedstawia podjęte działania zaplanowane na lata 2018-2023 i podzielono go na dwie części. Część pierwsza obejmuje Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2020. Druga część obejmuje Raport z wykonania Programu ochrony Środowiska za lata 2021-2023.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jaworskiego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w całym powiecie. Realizacja zadań w latach 2018-2023, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i kierunków działań, zgodnych z polityką ekologiczną Województwa Dolnośląskiego a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gmin należących do powiatu - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie powiatu jaworskiego oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez gminy należące do powiatu a także podmioty gospodarcze.

Raport ten po jego akceptacji przez Radę Powiatu Jaworskiego zostanie przekazany Marszałkowi Województwa, który na jego podstawie sporządzi raport z realizacji Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.